

עידן

דעה אהר
אלקין אביך
ועבדהו

פטרון מערכת דעהו:

נתנדב לע"נ הרה"ח זאב ב"ר משה ע"ה
וז' האה"ח מרת פעריל ב"ר טובי ע"ה

גליון פ"א - חג השבועות - שנת תשפ"ב

גליון מוגדל
לחג השבועות

גליון מיוחד לבחורי חמד • ערוכים מתוך משנתו של כ"ק מרן רבינו שליט"א

משנת החסידות

שיעור הכנה לחג השבועות
(בכולל וויזניץ ב"פ שנת תשס"ח)

ביאורים ויסודות מורחבים בתורת מרן הבעש"ט ותלמידיו זיע"א

מסילת המועד

שיעורי השקפה ומוסר בדרך החסידות

**מי יתן והיה
לבבם זה להם:
די קאכעדיגע
הערצער פון כלל
ישראל ביי
מתן תורה**

עמוד ז'

**תורה
אחת
ומשפט
אחד יהיה
לכם:**

בחג
השבועות
נתגלה סוד
האחדות
בתכלית
היחוד

- א. אתה אחד ושמוך אחד: יחודא עילאה ויחודא תתאה**
בעת מתן תורה נברא כביכול עולם חדש ע"י שנתגלה שהשמים והארץ הם אחד | יחודא עילאה היא הענין שהקב"ה הוא מופשט למעלה מכל גבול | יחודא תתאה היא הענין איך שהקב"ה שורה בכלים של גבול, וצריכים לגלות שהגבול והבלי גבול אחד הם | השגה זו הוא ע"י חושי הנשמה ולא בדרך שכלי
- ב. אורייתא וקב"ה וישראל חד: במתן תורה נתגלה היחוד הזה**
במתן תורה נתגלה שהבריאה והקב"ה דהיינו הגבול והבלי גבול הם חד | וזהו סוד של שער החמשים ומרומז בחמשים אותיות שבקרי"ש | כשמגיעים למדרגה של דבקות אז משיגים את התכלית של המדרגה ואח"כ יכולים לעלות למדרגה גבוה יותר | רזא דעץ החיים - הכח של דבקות למעלה מן השכל ומושרש ברצון פנימי
- ג. ראשית גוים עמלק: מלחמת עמלק הכנה למתן תורה**
עמלק מתנגד לראשית של ישראל בחינת כתר, והיינו שיש רק חכמה ולא למעלה מהשכל | וכדי לגלות סוד היחוד במתן תורה צריכים להכניע את עמלק | ומלחמת עמלק בא ע"י התעוררות הרצון, בחינת כתר | וזה כל העבודה בימי הספירה לעלות את המידות לרצון לבלי גבול לשער החמשים שמתגלה בחג השבועות
- ד. ומי כעמך ישראל גוי אחד: עומק ענין האחדות בכלל ישראל**
אחדות אמיתי הוא לא ע"י שיש לכולם דעה אחת רק אפי' שיש להם דעות מחולקות ואפ"ה נוהגים כבוד זה לזה | וגילוי זה נתגלה בשבטים שהיו חלוקים בדרכים אבל מאוחדים ומקושרים ליעקב | בחג השבועות זמן מתן תורה נתגלה האחדות הזה בחי' שער החמשים | תלמידי ר"ע פגמו בענין האחדות לכן נסתלקו בימי הספירה, ולעומתו רשב"י וחברתו שהיה בהם אחדות זכו לגלות סוד היחוד של מתן תורה | בכל ר"ח יש תשובה על ענין מיעוט הירח שאין שני מלכים משתמשים בכתר אחד, ולכן באו בני ישראל להר סיני דייקא ביום ר"ח

א.

אתה אחד ושמוך אחד: יחודא עילאה ויחודא תתאה

בעת מתן תורה נברא כביכול עולם חדש ע"י שנתגלה שהשמים והארץ הם אחד | יחודא עילאה היא הענין שהקב"ה הוא מופשט למעלה מכל גבול | יחודא תתאה היא הענין איך שהקב"ה שורה בכלים של גבול, וצריכים לגלות שהגבול והבלי גבול אחד הם | השגה זו הוא ע"י חושי הנשמה ולא בדרך שכלי

גשמי והמשיכו ע"ז כל האורות של המצוות, כגון המקלות של יעקב אבינו שקיים בזה מצות תפילין, וכן הבארות של יצחק אבינו, וכדומה. אבל במתן תורה נתגלה כלים גשמיים ובדברים ארציים כדי להמשיך האורות האלו, ומעתה גם בארץ בעולם הגשמי יש משמעות של רוחניות, ונמצא שהם אינם שני עולמות נפרדים אלא אחד ממש.

וכדאיא במדרש (נחומא פר' וארא) משל למלך שגור על בני מדינה לא ללכת למדינה אחרת, ואח"כ ביטל הגזירה, כך כביכול היה בין השמים והארץ שהתחוננים לא הרשו לבוא למעלה והעליונים לא הרשו לבוא למטה, ובמתן תורה נתבטלה הגזירה, 'יורד ה' על הר סיני' (שמות יט, כ), 'ואל משה אמר עלה אל ה' (שם כד, א). ויחוד זה בין שמים וארץ הוא מעין היחוד דלעילי' לבוא שלא יהיה בו עוד ענין של מיתה, כי יתגלה שהנשמה והגוף הכל אחד, וכך במתן תורה היו לשעה בדרגה זו כמ"ש (תהלים פב, ו) 'אני אמרתי אלקים אתם', והארה ממדרגה זו נשאר לעולם, ובכל חג השבועות מתחדש הארה זו.

בבריאה - שמים וארץ, השמים - מכוון לכל עניני הרוחניות, והארץ - לכל עניני גשמיות. והגם שיש קשר בין העליונים לתחתונים, וכמו שמרומז באות ב' גופא שיש לו גג וקרקע, ודופן מחבר באמצע - אבל אינן אחד ממש, רק השמים שמים לה' והארץ נתן לבני אדם, וכביכול הם שני דברים נפרדים. ובמעמד הר סיני התחדשה הבריאה, וכאילו נחרב העולם הקודם, כמ"ש 'ה' למבול ישב' (תהלים כט, י). ע"פ זבחיה קטו). ונמשכה הארה חדשה לבריאה ונתגלה הא' של 'אנכי ה' אלקיך', וראו כולם שהשמים והארץ הם אחד ממש, ושגם בדברים גשמיים כתפילין וציצית וכדו' אפשר לקיים בהם מצוות, ולהמשיך יחודים עליונים למעלה, כי הרי גם לפני מתן תורה קיימו האבות הקדושים מצוות אלא שהם קיימו אותם באופן של יחודים ואורות, ולא בדברים גשמיים כמו שאנו עושים, רק התקשרו באיזה מעשה

כמה הערות שיש להתבונן בענין חג השבועות
'בחודש השלישי לצאת בני ישראל מארץ מצרים ביום הזה באו מדבר סיני וגו', ויחנו במדבר ויחן שם ישראל נגד הרה' (שמות יט, א), ואיתא בחז"ל (מכילתא) 'הקיש נסיעתן מרפידיים לביאתם למדבר סיני, מה ביאתם למדבר סיני בתשובה, אף נסיעתם מרפידיים בתשובה'. וצריך להתבונן על מה עשו תשובה, ומשמע שמקושר למה שבאו למדבר סיני באחדות, וגם נראה שמקושר לזה שברפידיים נלחמו בעמלק (שמות יז, ח), וגם הקשר מה שביאתם היה ביום ראש חודש דוקא. וצריכים להתבונן איך כל זה קשור לענין של מתן תורה.

במתן תורה היה יחוד שמים וארץ

וביאור הענין הוא, דהנה עיקר ענין של מתן תורה היה גילוי הארה חדשה של אחדות הבורא. ובפשטות משום נעשה אז יחוד בין שמים וארץ, דהנה העולם נברא באות ב' 'בראשית ברא אלקים', ואיתא (תיקו"ז א.) ב' ראשית, שכביכול ברא ב' כוחות

פטרון הגליון - סיון

הרב החסיד המופלא והמפורא
מוה"ר יצחק הלוי לאנדערער הי"ד
לע"נ אביו הרה"ח ר' דוב ב"ר זאב צבי הלוי ע"ה
נלב"ע א' סיון תשנ"ט לפ"ק

וביאור ענין יחודא
עילאה היא, אופן
התייחסות שלנו
כלפי הקב"ה,
כי הנה הקב"ה
בעצמותו הוא
אחד פשוט
בתכלית
הפשיטות, ואין לו
שום שם ותואר,
ושום מידה
והגדרה, כי כל
מושג של תואר
זה סתירה עם
האחדות הפשוט,
כי אם נאמר
שהוא חכם ואפי'
אם נאמר שהוא
חכם אין סופי,
הרי הגבלנו אותו
לענין החכמה

ענין יחודא עילאה

וביאור העיקרי לבאר את ענין הזה
של חיבור בין שמים וארץ שנעשה בעת
מתן תורה, בניו ומוסיד על ענין שנקרא
יחודא תתאה, דהנה איתא בזה"ק (ח"ב
קלד.) ששמע ישראל וכו' היא רוא דיהודא
עילאה, היינו יחוד עליון, וברוך שם כבוד
מלכותו וכו' היא רוא דיהודא תתאה, היינו
יחוד תחתון.

וביאור ענין יחודא עילאה היא, אופן
התייחסות שלנו כלפי הקב"ה, כי הנה
הקב"ה בעצמותו הוא אחד פשוט
בתכלית הפשיטות, ואין לו שום שם
ותואר, ושום מידה והגדרה, כי כל מושג

של תואר זה סתירה עם האחדות הפשוט, כי אם נאמר
שהוא חכם ואפי' אם נאמר שהוא חכם אין סופי, הרי
הגבלנו אותו לענין החכמה, וכן על דרך זה כל שאר
המידות. כי הקב"ה הוא הכל ואין עוד מלבדו, ובהכרח
שאין שום הגדרה לתוארו, וכדאיתא בפתח אליהו 'אנת
הוא חד ולא בחשבון וכו' לית מחשבה תפיסה בך כלל,
והדבר היחיד שכביכול אנו יכולים לומר עליו, זה שהוא
אחדות פשוט. וגם תואר זה אינו אלא כדי לשלול היפך
האחדות, כי באמת גם לאחדותו אין הגדרה, ואין לנו
שום השגה בזה. וזה ענין יחודא עילאה - התייחסותנו
לאלוהות שאנו משיגים שאין לנו שום הבנה באלקותו,
ויחוד זה הוא סוד של שמע ישראל וכו'.

ענין יחודא תתאה

אמנם באמת אי אפשר לומר שכל התוארים והמידות

קדושת לוי - פ' יתרו

והנה אם אדם זוכה שומע בכל חג השבועות את הקול שמכריזין
לנבי ה' אלוקי, נמצא איך לריך האדם להכין את עלמנו
בהכנות רצות שיכנה לשמוע דיבור הקדוש צורך הוא שכמה אלפים
רצות מלאכים ושרפי קודש אוחזים חיל ורעדה ורתת חזע מאימתו
יתצרך ומכל שכן אהנו בני אדם ולא סגי בנ' ימים לנד ואפילו
אם יכין את עלמנו כל השנה לא סגי. והנה משה רבינו עליו השלום
הכין את עלמנו רצה ועלומה מאוד שידבר הקדוש צורך הוא
עמו צמדריגה גדולה... אצל הקדוש צורך הוא לא רצה כך צנדי
שיוכל ללמוד עם בני ישראל

הם דברים שאינם קשורים לעצמותו יתברך, כי הרי
אין עוד מלבדו וכל חיות הבריאה היא מהקב"ה, וא"כ
בהכרח שגם גם כל המידות והתוארים מאוחזים עמו,
וכשאנו אומרים רחום וחנון, או אתה גיבור וכו', אנו
מתכוונים להקב"ה עצמו, והוא סוד יחודא תתאה, ויחוד
הזה הוא סוד של ברוך שם כבוד מלכותו וכו', ואומרים
זה ב'לחש', כי ענין זה אי אפשר להשיג איך שאין
סתירה בין האחדות הפשוט לריבוי של מידות ותוארים,
בין הגבול לבלי גבול, ויחוד זה הוא סוד נעלם יותר
מסתם יחודא עילאה, כי ביחודא עילאה כביכול אנו
אומרים שאין לו שום הבנה והשגה בדבר ההוא שאין
בו כל תואר וגבול, וזה מובן מה שאין אנו יכולים
להשיג ולהבין אותו יתברך שמו. אבל הגילוי של יחודא
תתאה שכביכול מדברים מענינים שיש לנו השגה בהם,
היינו בגבולים ובמידותיו יתברך שמו זהו מושגים

שאנו מבינים, ולגלות איך שזה אינו
סתירה עם ענין של בלי גבול, והכל
אחדות פשוט, והיא זה מתאחד עם
ענין של יחודא עילאה, וזה ענין שאין
השכל יכול להשיג בכלל, ועל כן הנה
ענין זה סוד.

השגת היחוד בין יחודא עילאה
ותתאה היא למעלה מכלי השכל רק
בדרך השגת חושי הנשמה

ובספרים הקדושים יש אריכות להסביר
ולקרב אל השכל שלא יהיה סתירה
בין אחדותו יתברך לריבוי הנבראים
והתוארים, אבל האמת היא שיכולים
רק להסביר שכל ענין הזה אי אפשר

להשיג וככל שינסו יותר לקרב הענין לשכל עדיין אי
אפשר להשיגו בשכל המוגבל כי מדברים מדבר אלוקי
היינו גבול ובלי גבול ביחד. וכמו כן יכולים לבאר
מדוע אין בכלל צורך להבין ענין הזה, וישוה ברור בלי
הבנה כמו עם הבנה, וכמו שאין צריך להוכיח על האור
שמאיר, כי זה ברור ונראה בחוש גם בלי הוכחה, כך גם
בענין היחוד הזה בין יחודא עילאה וליחודא תתאה, אין
צורך להבין, וזה יכול להיות ברור כמציאות גם בלי
שום הסברים שכליים.

האופן שאפשר להשיג ענין זה הוא רק ע"י חושי
הנשמה, בעין נבואה, וכל ישראל הם 'בני נביאים' (פסחים
סו.) ששייך אצלם השגה זו, ולהשגה זו יש הרבה שמות,
דבקות, אמונה וכדומה, ובשעה שעוסקים בתורה ומצוות
ע"י ביטול גמור לרצונו יתברך, אז כביכול נפגשים עם
הענין האלוקי הזה, באופן שלמעלה מהבנת השכל.

ב.

אורייתא וקב"ה וישראל חד: במתן תורה נתגלה היחוד הזה

במתן תורה נתגלה שהבריאה והקב"ה דהיינו הגבול והבלי גבול הם חד | וזהו סוד של שער החמשים
ומרומז בחמשים אותיות שבקרי"ש | כשמגיעים למדרגה של דבקות אז משיגים את התכלית של
המדרגה ואח"כ יכולים לעלות למדרגה גבוה יותר | רזא דעץ החיים - הכח של דבקות למעלה מן
השכל ומושרש ברצון פנימי

(ח) 'עץ חיים היא למחזיקים בה'. ועץ החיים הוא
בתוך הגן עדן כמ"ש (בראשית ב. ט) 'ועץ החיים
בתוך הגן, ואיתא בזה"ק (תיקו"ז לח.) שמהלך עץ
החיים הוא ת"ק שנה, וזה גם המרחק שבין שמים
וארץ (פסחים צד.). והיינו שענין עץ החיים הוא
המקום ששם מגיעים לתכלית, והוא האמצע הגן
עדן היינו הפנימיות והתכלית, ודרך עץ החיים יכול
הגוף להתחבר להנשמה לחיים נצחיים, וזהו המהלך
של העץ החיים, ואם אדם הראשון לא היה חוטא
אזי היה מתעלה בנופו ממש דרך העץ החיים לעולם
העליון כאלהיו הנביא, כי ע"י העץ החיים מתבטל
ומפריד הגוף מהנשמה, אבל העץ החיים מאחד הגוף
והנשמה, וכמו שנבאר.

ובכל עולם ביחס לעולם שתחתיו יש עץ החיים
שבו עולים לעולם נעלה יותר, כי ארץ ושמים אין
המכוון דוקא לארץ הגשמית ולשמים מעל, רק בכל
מדרגה ומדרגה, המדרגה התחתונה נקראת ארץ והמדרגה
שמעליה נקראת שמים, שזה השמים ושמי השמים,
וצדיקים מתעלים מעולם לעולם, וכמאמרם (ברכות
סד.) צדיקים אין להם מנוחה לא בעוה"ז ולא בעוה"ב.
והתכלית שלשם מגיעים ע"י עץ החיים הוא הדבקות,
כמ"ש (דברים ד, ד) 'אתם הדבקים בה' אלקיכם חיים
כולכם', כי אנשים עוברים כמה וכמה מעברים וניסיונות
ויסורים, אבל יש מקום שכשאתם מגיע מעל הוא יכול
לומר שלזה התכוון בכל המהלך קשה, ובעבור זה היה
הכל שוה, וזהו כשמשיג דבקות אמיתית ביחוד הזה,

להגיע לזה, כי הנה המ"ט שערים הם כנגד הו' מידות
ז' כפול ז', היינו מ"ט מידות גבוליים, שגבול ומידות
הם רק ז' ועולם הבא נקרא עולם השמיני שהוא בחי'
למעלה מן הגבול, ובחג השבועות זמן מתן תורה נתגלה
שער החמשים שהוא מצד אחד למעלה מן המידות - עולם
השמיני - היינו בלי גבול, מצד שני נמצא בתוך הגבול
כחלק מהשערים - לאחר המספר מ"ט, שזה ענין היחוד
שאין סתירה בין הגבול לבלי גבול.

לעתיד לבוא יתוסף ו' על ברוך שם ויהיו כ"ה אותיות

וזה מרומז במה שבשמע ישראל וברוך יש ביחד
מ"ט אותיות, בשמע ישראל יש כ"ה אותיות, וברוך
שם יש כ"ד אותיות (וזה"ק ח"ג קעט.), ואיתא בספרים
הקדושים (ע"י וזה"ק ח"ב קלט:) שלעתיד לבוא יוספו
ו' לברוך שם וכו', ויהיה נקרא 'וברוך שם', ואז גם
לברוך שם יהיה כ"ה אותיות, ואז יהיו ביחד נ' אותיות,
כנגד שער הגו'ן (וזהו חרש סו.). והטעם שיהיה אז
בתוספות אות ו', משום שמהות האות ו' הוא חיבור,
היינו האות שמקשר, לכן גם בחיבור בין עליונים
ותחתונים, מוסיפים אות ו' שיקשר ביניהם. ונמצא
שאות ו' זה שמכוון כנגד שער החמשים הוא בחינה
שהוא מידה ואינה מידה, גבול ולמעלה מן הגבול,
אות מכה"ה אותיות של ברוך שם.

רזא דעץ החיים היא כח הדבקות שלמעלה מהשכל
ואיתא בזה"ק ששער החמשים הוא רזא דעץ החיים,
וזהו סוד חג השבועות, ועל התורה נאמר (משלי ג,

ובמתן תורה נתגלה סוד יחודא תתאה בסוד הנשמה

והזמן שנתגלה השגה זו לכל ישראל באופן הנעלה
ביותר, היה במתן תורה שכל ישראל היו אז כנביאים
ממש, ועל אותו זמן נאמר (תהילים פב, ו) 'אני אמרתי
אלקים אתם ובני עליון כולכם' (ע"י ע"ז ה.), וכל בני
ישראל נפגשו עם היחוד הזה והשיגו את עומק אחדותו
יתברך אפילו בתוך כלים של גבול.

כי התורה הקדושה הוא עצמותו של הקב"ה, ואסתכל
הקב"ה באורייתא וברא עלמא (וזה"ק ח"ב קסא.), וכל
הבריאה כולה הוא גבולים מכח התורה, והיינו ע"י
התורה נתקשר הבריאה שהוא רק ענין של גבול
להקב"ה שהוא כביכול למעלה מכל גבול. וגם במתן
תורה היה אנו נפשי כתבית יהבית (שבת קה:) היינו
שנעשה יחוד בין הנפשי - אחדותו, לכתבית - למידותיו,
וזה עומק המשמעות של אורייתא וקב"ה וישראל חד
היא (וזה"ק אחרי עג, א.) ומשם נשאר הארה זו, כ'קול
גדול ולא יסף' (דברים ה, יט) שתמיד כשעוסקים
בתורה ומצוות אפשר לזכות שזה יהיה כנתינתה מסיני
(תוס' חגיגה טו. ד"ה שובו בשם הירושלמי), ושיתגלה
האחדות בין יחודא עילאה ליחודא תתאה כעין מה
שנתגלה במתן תורה.

שער החמשים - גבול ובלי גבול ביחד

וגילוי זה של היחוד בין יחודא עילאה ותתאה, היינו
שאין סתירה בין הגבול לבלי גבול, הוא הבחינה של
שער החמשים וקדושה, וכל מ"ט ימי הספירה עובדים

ומשיג את סוד היחוד שאין עוד מלבדו, בגבול ובלי גבול הכל אחד, וזהו בחי' שער החמשים, וכשמגיע למדרגה זו הרי ביחס לעולם שנמצא בו, כבר מילא את תפקידו והגיע לתכלית, ומעתה יכול רק להתעלות לעולם נעלה יותר. כי הליכה בדרך הוא לבוא לתכלית וזהו דרך עץ החיים, והעץ החיים היינו התכלית, וע"כ הפעם הראשון שנאמר בתורה 'דרך' הוא (בראשית ג, יד) 'דרך עץ החיים', ואח"כ כשמגיעים להעץ החיים אז כבר הוא בחי' 'עומד' שכבר הגיע להתכלית וכמ"ש בעת מתן תורה (דברים ה, ה) 'אנכי עומד בין ה' וביניכם' וגו' שאז נתגלה העץ החיים.

אות ו' הוא פנימיות עץ החיים וכמו שהתבאר, שע"י האות ו' שניתוסף על ברוך

שם מתגלה שער החמשים, העץ החיים כנ"ל, וענין זה מרומז במה ש'ברוך' בגי' 'עץ החיים', וברוך' בתוס' ו' מורה על הפנימיות שבעץ החיים כי אות ו' הוא ענין אות חיים כדאיתא בבוה"ק (ויחי רמא); ולכן ע"י ה' מתגלה ענין העץ החיים כנ"ל, ו'עץ החיים' גם בגי' 'אלקי יעקב' כי יעקב אבינו לא מת (תענית ה:) סוד עץ החיים שנתבטל בו המיתה, ואנו אומרים ואלקי יעקב בתוס' ו' שזה בגי' 'ברוך', היינו הפנימיות של עץ החיים וזה סוד הדבקות.

עץ החיים שנמצא בנשמה הוא הראשית שבכתר

והנה לכל אדם מישראל יש לו כלים של שכל שהם המידות של חכמה בינה ודעת, ויש לו גם נשמה שיש בה חלק שמעל השכל וא"א להשיגו

ג.

ראשית גוים עמלק: מלחמת עמלק הכנה למתן תורה

עמלק מתנגד לראשית של ישראל בחינת כתר, והיינו שיש רק חכמה ולא למעלה מהשכל | וכדי לגלות סוד היחוד במתן תורה צריכים להכניע את עמלק | ומלחמת עמלק בא ע"י התעוררות הרצון, בחינת כתר | וזה כל העבודה בימי הספירה לעלות את המידות לרצון לבלי גבול לשער החמשים שמתגלה בחג השבועות

עמלק הוא הראשית הגלוי - החכמה

והנה עמלק הוא המתנגד הגדול להדבקות של ישראל בקב"ה למעלה מחושי השכל, ועומק התנגדותו הוא כי עמלק הוא הלעומת זה של בחי' כתר בישראל, כי עמלק הוא 'ראשית גוים' (כמדבר כד, כ), והראשית שלו מתחיל רק במקום ההשתלשלות הגלוי, בחי' החכמה, ולא שייך אצלו דבקות שלמעלה מכח החכמה, ולכן הוא מתנגד לדברים שאין מתלבשים בשכל, ממילא הוא המתנגד לבחי' כתר ולשער החמשים. [ולכן עשה המן - מזרע עמלק - עץ גבוה חמשים אמה כנגד שער החמשים של הקדושה].

ולכן הכניס עמלק בישראל ספק 'היש ה' בקרבנו אם אין' (שם יז, ז), כי בזה"ק (בשלב סד): איתא שהסתפקו אז כלל ישראל האם הנהגה של הקב"ה איתם הוא מבחי' 'אין' - כתר, או מבחי' 'יש' - חכמה, כי במדבר היה לכלל ישראל דבקות גדול במדרגת הכתר, הדבקות שלמעלה מכח השכל, ועמלק בא והטיל ספק בוודאות זו, ורק אז הסתפקו בספק הזה האם הדבקות שיש להם בהקב"ה היא רק מבחי' 'יש'.

גסות רוח מתנגדת לדברים דקים ופנימיים

ומידתו של עמלק הוא גסות רוח, כי הוא בעל גאווה ושושן הגאווה שלו הוא שאינו רוצה להתבטל לדברים שלמעלה מן השכל שהוא בחי' 'כתר', שאינו מחשיב רק את מה שנראה בגלוי ונתפס בשכל, ולכן 'עמלק' בגי' 'ים', וממילא אין עמלק מחשיב את כח הדבקות שבנשמה שהיא למעלה מן השכל, וזה נקרא חוצפה כי המידה של חוצפה היא מידה שאינו מתייחס בכבוד הראוי לדברים פנימיים להענין של 'כתר' שהוא ענין פנימי מאד, בכלל הטבע של קדושה הוא פנימיות,

וכדי להשיגו צריך להיות מבין גדול, כי הקדושה הוא מופשטת, וכן ראינו אצל צדיקים שהקדושה שלהם לא התבטאה בענינים חיצוניים ועבודות ניכרות, אבל מי שהיה מבין ובה במחיצתם מיד היה מבחין שיש כאן איש אלוהי, וכמו יהלום יקר, שרק המבין משיג את ההחשיבות העצומה שבו, אבל אדם שטחי שמסתכל רק על חיצוניות לא יבחין בכך. והיציאה משיג לאדם הרבה נסיונות כדי שיהיה חיצוני ולא יחשיב את הפנימיות, והדברים שאינו משיג בשכלו הם פנימיות.

המלחמה עם עמלק היה בכח הכתר הרצון שלמעלה מהחכמה

וכדי לנצח את עמלק היה צורך לעורר את כח הכתר, הרצון, ולכן נלחם עמו משה רבינו, ו'משה' עה"כ גי' 'רצון', וכ"כ נלחמו בעמלק אהרן וחזר (שם יז, ז) שמכוננים כנגד הג' הכתרים, משה כתר תורה, אהרן כתר כהונה, חזר - שבא מיהודה - כתר מלוכות (בוה"ק שם טו), ובכח קדושת הכתרים נלחמו בעמלק, ולכן 'אהרן משה חזר' בגי' 'עת רצון', [ויתכן שהיה בזמן רעוא דרעוין שהוא זמן התעוררות הרצון, כי הרי בפשטות אחרי שנצחו את עמלק ברפידים הגיע למדבר סיני, שהיה ביום ראשון (שבת פו), א"כ גמר מלחמת עמלק שהיה 'עד בא השמש' (יז, יב), היה בשעת רעוא דרעוין בזמן מנחה שהוא עת רצון (וזה"ק יתרו פח:)].

ולכן נאמר שם 'ויהי ידיו אמונה' (שם), שאמונה היא הכח העליון שבנפש כח הדבקות, ששורשה בכתר וזה מרומז בגי' כתרים, כי כתר תורה נקנית במ"ח מעלות, וכתר כהונה בכ"ד מעלות, וכתר מלוכות בל' מעלות, וכל המעלות ביחד (ק"ם) בגי' 'אמונה', כי ע"י הג' הכתרים קונים אמונה, ועמה נלחמים עם עמלק, שעיקר מלחמתו להכניס את האדם לגבולים ולמידות, ושלא יעלה למעלה מהשכל, ועל זה בא האמונה והדבקות שחייב למעלה מהשכל, ובה משיגים את ענין היחודא עילאה ותתאה, שהגבול והבלי גבול הכל אחד.

העבודה בימי ספירת העומר לחבר הגבול עם הבלי גבול

וזה כל העבודה בימי העומר שהיא התעסקות

בשכל, רק הוא חוש הנשמה, וזהו בחי' של 'כתר' - רצון. כי החכמה היא ראשית ההשתלשלות בגלוי. אבל לחכמה קדם ראשית נעלים כי 'החכמה מאין תמצא' (איוב כח, יב), והוא עצם הרצון שיהיה השתלשלות, שהוא הכתר, הרצון הוא ענין שלמעלה מטעם ודעת, כי אין טעם לרצון.

ולכן ישראל שנקראו ראשית (בראשית רבה א, א), יש להם שייכות לראשית הנעלם, ויש בהם נשמה, ששורשה בכתר, שכל רצונה רק להידיבק בקב"ה, למעלה מכח השכל ולמעלה מטעם ודעת, ואין הסברים שכליים לבאר מהו ענין הדבקות, רק זהו הרצון הפנימי של כל איש ישראל, ושער החמשים והעץ החיים שבנפשו.

במידות, כי 'עומר' ענינו מידה שמוודים בו (פאה פ"ז מ"ו), ו'עמר' בגי' 'יש', כי מתעסקים בימי הספירה לברר את הישות מהמידות, ולקשר את המידות הגבוליים, עם האין שלמעלה מהגבול. וזהו 'הניף את העומר' את המידה - 'לפני ה' לרצונכם' (ויקרא כג, יא) היינו תזכרו את המידה לגלות את הרצון היינו הכתר שלמעלה מהגבול, שלא יהיה סתירה בין הגבול לבלי גבול. וזה הסוד של ספירת העומר, לעלות את כל המ"ט מידות להקב"ה, לרצון וזה ההכנה למתן תורה שבה יאיר בשלימות יחוד זה.

ועמר ר"ת עושים רצון מ'קום, ואיתא (ויק"ר כח, ג) 'אימתי הם תמימות כשעושים רצוננו של מקום', היינו שמגיעים לסוד הרצון כנ"ל, ומתכוונים למתן תורה ע"י שעובדים את הש"ת בתשוקה בבחינת רצון, כי ע"י יש לנו שייכות לעושים רצונו של מקום, ומכאן זה משפיעים לכל המידות.

[וזה מה איתא בחז"ל (יומא כב:), על הסתירה בפסוק (הושע ב, א) 'והיה מספר בני ישראל כחול הים אשר לא ימד ולא יספר', כאן בעושים רצונו של מקום וכאן באין עושים, ולכאורה הרי זה כתוב באותו פסוק, ואיך שייך לחלק באותו פסוק בשני אופנים. והביאור הוא שבתוך הגבול היינו האין עושים רצונו, שאין זה בחי' הרצון, אלא בחינת חכמה, יתגלה העושים רצונו בחינת הכתר, בתוך הכחול הים - הגבול, יתגלה הבלתי גבול - לא ימד ולא יספר, היינו כנ"ל הסוד של יחודא תתאה שמאוחד עם יחודא עילאה. וזה ענין כחול הים, 'כחול' עם האות ה' של הים בגי' מ"ט, ו'ים' בגי' נ', היינו שמקשר את המ"ט הגבול עם הנ' הבלתי גבול. וזה גם הענין של רעוא דרעוין שהוא עת רצון, כי אחרי ז' ימים שמכוננים כנגד ה' מידות, מוסיפים על שבת קדושה שזה שער החמשים שמתגלה בו הרצון. ולכן בו' ימים יש קס"ח שעות, ותוס' שבת שאז עיקר העת רצון רעוא דרעוין הוא השעה הקס"ט, וקס"ט בגי' 'אחד' פעמים 'אחד', וזה מה שאומרים בשעת מנחה אתה אחד ושמן אחד, היינו שהולכים למעלה מהמידות ומגלים עצמיות הרצון, ועומדים על סוד האחד].

נקודות:

וגילוי זה של היחוד בין יחודא עילאה ותתאה, היינו שאין סתירה בין הגבול לבלי גבול, הוא הבחינה של שער החמשים דקדושה, וכל מ"ט ימי הספירה עובדים להגיע לזה, כי הנה המ"ט שיערים הם כנגד ה' מידות ז' כפול ז', היינו מ"ט מידות גבוליים,

ובחג השבועות זמן מתן תורה מתגלה שער החמשים שהוא מצד אחד למעלה מן המידות בלי גבול, מצד שני נמצא בתוך הגבול כחלק מהשערים

וזה כל העבודה בימי העומר שהיא התעסקות במידות, כי 'עומר' ענינו מידה שמוודים בו, ו'עמר' בגי' 'יש', כי מתעסקים בימי הספירה לברר את הישות מהמידות, ולקשר את המידות הגבוליים, עם האין שלמעלה מהגבול. וזהו 'הניף את העומר' את המידה - 'לפני ה' לרצונכם' היינו תזכרו את המידה לגלות את הרצון היינו הכתר שלמעלה מהגבול, שלא יהיה סתירה בין הגבול לבלי גבול. וזה הסוד של ספירת העומר, לעלות את כל המ"ט מידות להקב"ה, לרצון וזה ההכנה למתן תורה שבה יאיר בשלימות יחוד זה.

ועמר ר"ת עושים רצון מ'קום, ואיתא (ויק"ר כח, ג) 'אימתי הם תמימות כשעושים רצוננו של מקום', היינו שמגיעים לסוד הרצון כנ"ל, ומתכוונים למתן תורה ע"י שעובדים את הש"ת בתשוקה בבחינת רצון, כי ע"י יש לנו שייכות לעושים רצונו של מקום, ומכאן זה משפיעים לכל המידות.

א.

גילוי הידיעה בא דוקא אחר הבחירה בטוב

עלית למרום שבית שבי לקחת מתנות באדם (תהלים סח, יט).

א' בגמ' (שבת פחג) כי כאשר עלה משה רבינו למרום לקבל את התורה, קטרגו המלאכים וטענו מה לבני אדם עם התורה, ואמר הקב"ה למשה שיענה להם תשובה, וסוף דבריו היה שהוכיח להם משה שאין להם שום שייכות עם כל ענייני העולם הזה ואין יצר הרע ביניהם, ולכן אין להם שייכות עם התורה ומצוותיה. ואז הודו לו כולם ונתנו לו מתנות רבות, ועל כך נאמר 'עלית למרום שבית שבי לקחת מתנות באדם', ע"כ תו"ד הגמ'. ויש להבין מה היתה סברת המלאכים לכתחלה, וכי יוכלו לקבל את התורה בלי שיש להם יצר הרע, והיינו בלי שיהיה להם את כח הבחירה המיוחד לבני אדם, והרי יסוד כל התורה ומצוות הם כח הבחירה שניתנה לאדם (רמב"ם הל' תשובה פ"ה ה"ג), אשר לכן ניתנו לנו כל המצוות והאיסורים ובהם ניתנו לעמוד בכל הנסיגות, וא"כ מה היה ההוא אמינא של המלאכים לכתחלה.

אכן הנה אע"פ שהרשות נתונה והבחירה מסורה ביד האדם, ולכן מצווה הוא לסור מן הרע ולעשות טוב בכל כחו, מ"מ ברור הדבר כי הכל צפוי לפני הקב"ה קורא הדורות מראש, ואת הכל עושה הוא בעצמו בידעתו הקודמת לכל מעשי אנוש ותחבולותיו. ואע"פ שקצרה השגתנו מלדעת איך דבר זה מתאים עם כח הבחירה אשר הוא עמוד התורה והמצוות כנ"ל, מ"מ מאמינים אנו בזה באמונה שלימה כי הקב"ה הוא שעשה ועושה ויעשה לכל המעשים, ואחר שאדם עושה איזה דבר לטוב או למוטב בבחירתו, אין זה אלא גילוי מה שהיה ידוע מכבר אצל הקב"ה. ועל כך נאמר (ישעיה נה, ח) כי לא מחשבותי מחשבותיכם ולא דרכיכם דרכי נאום ה', כמו שביאר הרמב"ם בארוכה (הל' תשובה פ"ה ה"ה), דהיינו אשר הידיעה והבחירה גם שניהם הם בודאי אמת, אע"פ שאיננו משיגים איך יאמתו שניהם. והנה כי כן נמצא כי כל מעשה טוב אינו מתייחס באמת אל האדם, ואף גם הטא ועוון ח"ו ג"כ אינו נחשב לאמיתו של דבר כמעשהו של זה האדם. אלא שמפני היות האדם מרגיש רק את כח הבחירה שלו, לכן הוא מקבל שכר טוב על מצוותיו וחיוב לשוב על עוונותיו, שהרי הוא מצד עצמו בחר בטוב או בהפכו. והיינו אשר כח הבחירה מלביש את האמת הפנימית של ידיעת ה', ומצד זה נידון האדם ע"פ בחירתו.

ומצד זה ניתן להבין את טענת המלאכים, שהרי אם כל התורה והמצוות הנעשים ע"י בני אדם אינם באמת מעשיהם מצד עצמם, אלא הקב"ה הוא שנתן להם את הזכות לעשות את אלו המעשים ולהיזהר מן העבירות, וגם כאשר הם זוכים לסור מן הרע ולעשות טוב הרי אלו מעשי ה'. א"כ ודאי הם באים בטענה כי דרי מעלה שייכים יותר לקדושת התורה והמצוות, ולמה לא יתן להם השי"ת את התורה הק', והוא יעשה בהם על ידם את כל המצוות, ממש כמו שהוא עושה עם בני אדם.

אבל משה רבינו אמר להם כי אין להם שייכות אל התורה, לפי שאין להם שייכות עם הבחירה. וביאור הדברים הוא, כי יסוד התורה והמצוות הוא בודאי כח הבחירה, שהוא ענין אמיתי שקבע הקב"ה בצורת הבריאה, אשר בה מסתיר הקב"ה את הנהגתו העליונה והפנימית, והאדם צריך להשלים את עצמו בתורה ומצוות ע"פ יסוד

הבחירה. ודוקא אחר שהאדם קידש את עצמו, ובחר בטוב ועשה את כל המעשים כרצון השי"ת, או מתגלה לו העולם הפנימי וההשגחה העליונה, אשר מצידה לא היו כל המעשים מעשיו שלו, אלא היה אך ורק כגרזן ביד החוצב, והקב"ה עשה הכל. אבל כל זה הוא מדריגה עליונה שזוכים לה אך ורק ע"י הבחירה בטוב, ואי אפשר להתקשר בכח הידיעה לבדה בלי לבוש הבחירה.

ועל זה נאמר 'עלית למרום שבית שבי לקחת מתנות באדם', דהיינו אשר בעלייתו של משה רבינו למרום פעל בעצמו בדרך זאת, כי מתחלה נלחם עם המלאכים ולקח בשבי את התורה, דהיינו שבחר בטוב בכח הבחירה אשר נתן לו השי"ת. אבל אח"כ נתגלה כי בעצם קיבל מתנות, כי כל בחירתו בטוב היתה מתנת שמים. והמתנות האלו נקראים 'מתנות באדם', כי דוקא מפני שהוא אדם שיש לו כח הבחירה ואכן בחר בטוב, וזה שתתגלה לו האמת הפנימית שהכל הוא מתנה מאת ה'.

ב.

זהירות מאכילת בשר וחלב להורות על קבלת תורה שבע"פ

נוהגין בכל מקום לאכול מאכלי חלב ביום ראשון של שבועות וכו' כן אוכלים מאכל חלב ואח"כ מאכל בשר (רמ"א א"ח תצד סעי' ג).

י"ל טעם פשוט לאכילת מאכלי חלב בחג השבועות. כי הנה ע"י אכילת חלב בחג השבועות צריכים להיזהר בהרחקות של בשר וחלב, אשר כל ההרחקות האלו הם מדרבנן, כי מן התורה לא נאסר אלא בישול ואכילה ביחד ממש, ובה מורים אנו על קבלת התורה שבעל פה יחד עם התורה שבכתב ביום זה. והנה 'לא תבשל גדי בחלב אמו' הוא בגי' 'מאמת' עם 'בשלום' שהם התיבה הראשונה והאחרונה של המשניות, לרמז כי באיסור זה אנו מורים על קבלת התורה שבע"פ. וגם בפתיחת התורה שבע"פ עצמה מרומז הדבר, כי המ' של 'מאמת' הוא בגי' 'חלב', ו'מאמת' עה"כ הוא בגי' 'בשר'.

ג.

רב יוסף הסתיר את שלימותו במה שהתפאר בחכמתו

רב יוסף ביזמא דעצרתא אמר עבדי לי עגלא תלתא, אמר אי לא האי יזמא דקא גרים כמה יוסף איכא בשוקא (פסחים סח).

יש להבין את דברי רב יוסף שהתפאר כל כך בחג השבועות, והא הרי היה מופלג בענוותנותו, עד כדי שאמר שלא לשנות שבטלה ענוה שהרי הוא עדיין קיים (פסחים סט). וי"ל כי בדבריו אלו הסתיר רב יוסף את מדרגתו האמיתית, אשר בעבורה שמח ביום נתינת התורה. כי באמת זכה רב יוסף להגיע למדרגת התורה כנתינתה מסיני, וכמו שנרמז בכינוי שקראו לו בשם 'סיני' (ברכות סד). וזהו ענין מה שחלה רב יוסף ושכח תלמודו (מדרים מא), כי אמרו חז"ל (ברכות ה) שחכם ששכח תלמודו הוא בבחי' שבירי לחות שהם הלוחות הראשונות, והיינו כי תורה זו היא במדרגה נעלית יותר ולכן היא קרובה להישכח [אבל כאשר היה העולם בתיקונו במעמד הר סיני, אזי היתה לתורה זו יותר אחיזה בעולם, ולכן באותה שעה היו למדים ולא שוכחים (הש"ש א, טו)], ורב יוסף זכה לבחי' זו. והיה כל לימודו בבחי' הלוחות הראשונות, בדביקות והתקשרות לנותן התורה אשר נגלה בהדרו במעמד הר

סיני, ולכן היה רב יוסף שש ושמת ביום נעלה זה. ומפני זה היה יכול לשמוח אע"פ ששכח תלמודו, כי כבר הגיע עם תורתו לדביקות בנותן התורה, אשר אז אין גדולתו תלויה בזיכירתו את מה שלמד, אלא במצב נפשו אשר הגיע אליו ע"י הלימוד, וזה לא התבטל ממנו מעולם.

אלא שבכדי להסתיר את גודל מדרגתו, היה תולה את כל שמחתו במה שנתעלה להיות אדם חשוב ותלמיד חכם מכובד היודע ללמוד יותר משאר ה'יוסף' שבשוק, וכאילו זה הוא כל חשיבותו, ועל כך היא כל שמחתו. והרי זה כמו שפירשו בספרים על מה שהיה רבי נוהג לכבד עשירים (עירובין פו), שהיה זה מפני הכבוד הגדול אשר זכה אליו רבינו הקדוש בהיותו נשיא ישראל וראש הסנהדרין, והגדול שבכל חכמי דורו, ומפני כן היו כולם מכבדים אותו עד מאד. ורבי מחמת ענוותנותו היתירה [כי משמת רבי בטלה ענוה (פסחים מט)], רצה להסתיר את הכבוד הגדול אשר הוא ראוי אליו מחמת תורתו, ולכן היה נוהג לכבד את העשירים, כי הוא בעצמו היה גדול בעשירות מכל בני דורו (גיטין נט), ובה רצה להראות כאילו כל כבודו הוא מפני עושרו הרב, ולהסתיר את גדולתו בתורה. וכך גם עשה רב יוסף עסק גדול מחשיבותו כתלמיד חכם, וכאילו זה הוא כל שמחתו בחג השבועות, ובהו הסתיר את גודל מעלתו ושלימות נפשו שזכה בבחי' כנתינתה מסיני ביום זה.

ד.

רמזים בשייכות של רב יוסף לחג השבועות

רב יוסף ביזמא דעצרתא אמר עבדי לי עגלא תלתא וכו' (פסחים סח).

יש לרמז בענייניו של רב יוסף על חג השבועות, כי 'יוסף' הוא בגי' 'ב' פעמים 'לחם', בחי' שתי הלחם שהקריבו ביום זה. והיה רב יוסף עוסק הרבה בתרגום כמו שמצינו כמה פעמים בחז"ל (מ"ק כח: ועוד), והנה 'תרגם' עה"כ הוא בגי' 'ב' פעמים 'כבש' לרמז על שני הכבשים שבאו עם הלחם. [והנה 'תרגום' הוא בגי' 'תרגמה', שהוא בחי' שינה א' משישים במיתה (ברכות טו)], וגזירה על המת שישתכח מן הלחם (פסחים נד), ולכן מציינו ברב יוסף ששכח תלמודו (מדרים מא), לפי שהתעסק עם בחי' תרגום כנ"ל]. ולפי שהכבשים מורים על לשון תרגום כנ"ל, לכן צריכים לעבוד להעלותם לבחי' לשון הקודש, ולכן היו מצרפים את שני הכבשים עם שתי הלחם, כי 'ב' פעמים 'כבש' עם 'ב' פעמים 'לחם' עה"כ הוא בגי' 'לשון הקודש', והוא בגי' 'חג השבועות' עה"כ, והוה בחי' רב יוסף כנ"ל.

וציוה רב יוסף להכין לו 'עגלא תילתא' דוקא, כי הנה יש ש"י עולמות (עוקצין פ"ג מ"ב), ואי' בזה"ק (ח"ב קסו) כי אלו העולמות מתחלקים לג' חלקים, שני חלקים הם ר"ז עולמות בגי' 'אור' לצד ימין, וחלק אחד הם ק"ג עולמות לצד שמאל. והנה ימי הספירה הם הכנה לחג השבועות, ונקראים ימי העומר אשר 'עמר' הוא בגי' ש"י העולמות, כי עובדים על שלימות תיקון הש"י עולמות. ועיקר מה שצריך תיקון הם הק"ג עולמות שמצד שמאל, ועל כך נאמר בסיום ימי העומר (ויקרא כג, טו) והקרבתם מנחה חדשה לה', כי 'מנחה' הוא בגי' ק"ג. ועל כך הורה רב יוסף להכין לו 'עגלא תילתא', דהיינו 'עגל' שבגי' ק"ג שהוא 'תילתא' פי' שלישי מן הש"י עולמות. [ולפי שעסק בענין צד השמאל, לכן אמר לשון של התפארות על עצמו, כי על התורה נאמר (משלי ג, טו) בשמאלה עושר וכבוד].

רמז בקרבנות של חג השבועות על קבלת התורה

והניף הכהן אותם על לחם הביכורים תנופה לפני ה' על שני כבשים (ויקרא כג, ט).

לבאר את ענין הקרבן שהובא ביום מתן תורה, שני כבשים מצורפים יחד עם שתי הלחם. וי"ל כי הדבר בא לרמז על אופן נתינת התורה לישראל, כי שתי הלחם הם בחי' לנו לחמו בלחמי (משלי ט, ה), להורות על שתי לוחות הברית, והם באו יחד עם הכבשים, להורות על רחמי השי"ת הגדולים, אשר מצד רחמנותו זו נתן לנו את התורה. והיינו כי טבע הכבשים הוא לעורר רחמים, וזה הוא כל הכח שלהם, כי נתן השי"ת כח לשור בקרניו ולצבי ברגליו וכך לכל חיה ובהמה, ואילו הכבשים אין להם שום כח מיוחד, אבל כחם הוא בהתעוררות הרחמים שלהם, שהם מעוררים עליהם את רחמי הרועה והוא מגיין עליהם, ולכן הכבשים מורים על מדת הרחמים. וזה מה שהיה במתן תורה קול שופר חזק מאד (שמות יט, טו), שהוא בחי' שופר של איל דהיינו כבש, כי היה מתן תורה ברחמנות גדולה על כלל ישראל.

עוד יש לומר בענין קרבן זה, כי במתן תורה קיבלנו את התורה והמצוות. והנה התורה היא מדרגה גדולה ביותר אשר כל חפצים לא ישוו בה (משלי ח, יא) וכמו שביארו חז"ל (מ"ק טו) כי אפי' חפצי שמים אינן כמדרגת התורה, ומצוה שאפשר לעשותה ע"י אחרים אינה דוחה תלמוד תורה. ולכאול' הרי תכלית לימוד התורה היא ללמוד ע"מ לקיים, ולמה נחשבת התורה יותר מן המצוות. אבל הענין הוא כי התורה היא אור פנימי הנכנס לתוך כלי האדם והוא משיג זאת, ואילו המצוות הם אור מקיף על האדם, אשר לכן את התורה יכולים להבין ואילו את המצוות אנו רק עושים, ואכמ"ל. ולכן אפי' שעצם אור המצוות נעלה וגבוה מאד, אבל לגבי האדם שצריך להשיג את האור, קרוב הוא יותר לאור התורה הנכנסת אל תוכו, ולכן צריך לעסוק בעיקר בלימוד התורה. וזה נרמז בזה הקרבן, כי שתי הלחם הם בחי' התורה כנ"ל ולכן הם לחם אשר הוא ראש המאכלים, כי אכילה היא בחי' אור פנימי הנכנס אל תוך האדם. ואילו הכבשים הם בעלי הצמר אשר מהם מתקנים מלבושים, בחי' אור המצוות שהוא אור מקיף בחי' לבושים. והיו מניפים את שניהם ביחד, אבל הלחם היה על הכבשים, כמעלת התורה על המצוות.

ו.

ענין מגלת רות - יהוד קוב"ה ושכינתיה

והגין לומר רות בשבועות (רמ"א או"ח תצ סעי' ט).

מגילה זו כוללת בה שני עניינים כאחד, ענין אחד הוא רות שנתגיירה והתקרבה אל תחת כנפי השכינה, ובאה מעמון ומואב ונהייתה חלק מכלל ישראל. והענין השני הוא יחוס מלכות בית דוד, אשר ממנו נשתלשל מלכות מלך המשיח צדקינו. ויש להתבונן בפנימיות עניינים אלו, ובקשר שלהם ליום מתן תורתנו.

הנה ענין מתן תורה הוא בחי' יהוד קודשא בריך הוא ושכינתיה, כי התורה היא בחי' אורייתא וקודשא בריך הוא חד, וכדאי' שהתורה רומזת על בחי' ז"א שהיא בחי' האלקות הנעלית מן הבריאה. וכאשר ירדה התורה לעולם הזה עולם העשייה, אשר חיותה מן השכינה הק' בחי' מדת המלכות, דהיינו האלקות המתגלית בבריאה, אזי הוא בחי' יהוד קוב"ה ושכינתיה. והוא בחי' יהוד אותיות ו' ה' שבשם הוי"ה, כי הו' רומז על בחי' ז"א והה' תתאה מורה על בחי' מלכות. ולכן אנו עושים את חג השבועות ביום ו' סיון, לרמז על בחי' התורה המכוונת לאותו ו', שהתגלתה בעולם ביום זה. [ולכן ביום זה מתחילים להביא ביכורים משבעת המינים, שהם פירות אר"י בחי' מדת המלכות, אבל נזכרו בתורה ככדי ללמוד מהם שיעורי תורה (ברכות מא), ונמצא כי בהם נתקשרו אר"י והתורה, בחי' ז"א ומלכות].

והנה שלימות ענין הגרים הוא כאשר הם באים להתקשרות עם התורה, כי תחלת ענין הכרת הגרים במי שאמר והיה עולם הוא כאברהם אבינו ע"ה שהוא ראש לגרים (סוכה מט), שהיה מביט על הבריאה ובתוכן מתוכה כי יש מנהיג לבירה זו (ב"ר לט, א), וזה הוא בחי' התקשרות לה' תתאה אשר הוא חיות הבריאה, ולכן הם נקראים 'גרי צדק', אשר צדק הוא בחי' מדת המלכות כדאי'. אבל שלימות הגרים הוא כאשר הם זוכים לתורה. בבחי' הנאמר על אברהם אבינו ע"ה (שם) 'הציץ עליו בעל הבריאה', שהוא כאשר הם זוכים לגילוי מבחי' האלקות הנעלית מן הבריאה אשר הוא בחי' התורה, ואז הם מקשרים את הה' תתאה באות ו'. והו' ענין רות שנאמר בה (רות ג, יג) ותהי משכורתך שלמה מעם ה' אלקי ישראל וגו'. כי ה' הוא אלקי עולם (ישעיה מ, כח) ואלקי כל בשר (ירמיה לב, כו), בבחי' מדת המלכות. אבל כאשר נזכר שם ה' בכינוי אלקי ישראל, הרי זה כאשר הוא מתגלה בבחי' המיוחדת לבני ישראל מקבלי התורה, אשר מדת המלכות מתקשרת ומתייחדת בבחי' ז"א [שכן מדת התפארת מכונה בשם ישראל], ולבחי' זו זכתה רות אשר עלתה ונתקרבה לקדושת התורה. ולכן רוב פסוקי מגלת רות מתחילים באות ו', לרמז על בחי' ז"א שהתעלתה והתדבקה בו.

וזה יהיה תיקון העולם במלכות ה' לעתיד לבא, כאשר תתגלה מלכות שמים בכל העולם באופן נעלה, ולא יהיה רק חיות הנסתרת בבחי' מדת המלכות בפני עצמה, אלא יתגלה איך חיות זו מיוחדת ומקושרת באלקות הנעלה מן העולם, בבחי' יהוד קוב"ה ושכינתיה בשלימות. וגילוי זה יהיה ע"י עבודת דוד מלך ישראל ומלך המשיח מזרעו אחריו, כי המלך הוא בעצם מרכבה למדת המלכות, ולכן יסוד ענין המלכות מוזכר בלשון של 'מלך ככל הגוים' (דברים יז, יד), שהוא בבחי' החיות של כל הבריאה הכוללת את אומות העולם ג"כ, דהיינו מדת המלכות. אבל מלך ישראל היה מתקשר בקדושת התורה, ולכן כתב לו את משנה התורה וגו' וקרא בו כל ימי חייו (שם, ט) בדביקות עזה, ודוד המלך נעים זמירות ישראל מרבה לשורר על דביקותו בתורה הק', ובוה היו מקשרים את הה' תתאה עם בחי' ז"א. ונמצא כי שני ענייני מגלת רות, וענין חג השבועות, ענין אחד הם לתקן עולם במלכות ה', לייחד קוב"ה ושכינתיה.

ז.

אצל רות נתברר השכר האמיתי והמנוחה הנכונה

ותהי משכורתך שלמה מעם ה' אלקי ישראל (רות ב, י).

רות המואביה היתה מזרע לזוט בן אחי אברהם אבינו, ולשון זה שנאמר לה שתזכה ל'משכורת שלמה' רומז על השכר האמיתי שיוכז לעת"ל מאת ה', וזה מורה על עמידת אברהם אבינו ע"ה בנסיון בקשר לזוט אבי מואב. כי הנה במלחמת המלכים יצא אאע"ה להציל את לזוט, ואחר שניצח את ארבעת המלכים רצה מלך סדום לתת לו שכר רב על פעולתו, וענה אאע"ה כי אין הוא רוצה אלא להציל את הנפשות ואין הוא חפץ בשכר ממנו. ותיכף אחר כך מצינו שהבטיחו הקב"ה (בראשית טו, א) שכר הרבה מאד, והיינו לפי שעמד בנסיון ולא רצה את השכר הגשמי, ולכן זכה לשכר האמיתי. ועל כך רומז הדבר שנאמר לרות בת בתו של לזוט, שזכתה ונתקרבה להיות חלק מבני אברהם יצחק ויעקב, וגם היא זכתה להבטחה של ותהי משכורתך שלמה מעם ה'.

וכך גם מצינו בענין שנאמר לכלל"י על עמון ומואב (דברים ב, ט) אל תצר את מואב ואל תתגר בם מלחמה, וכך גם נאמר (שם, ט) שלא להילחם עם בני עמון, ומטעם זה אכן נשארו גם בדורות הבאים אחריהם במנוחה, כמו שזכר בגמ' (מגילה ב): שאף אחר שבא סנהריב ובלבל את כל האומות, מ"מ עמון ומואב לא עזבו את ארצם (ירמיה מא, יא). וזה היה להם עוד מעצם טבע שורשם, שהוא לזוט אשר ביקש תמיד

מנוחה ושלום, ולכן רצה לקנות כבר את אר"י בירושה, ואפי' שהיה עדיין לפני הזמן (רש"י בראשית ג, ט), והוא לפי שביקש כבר להיות במנוחה. ולכן היה נסיון גדול לעמון ומואב בענין זה, אם יוותרו על מנוחתם למען ה'. ולכן יש מטעה עליהם (דברים כג, ה) שלא קדמו את כלל ישראל, דהיינו שהתעצלו מלעזוב את מנוחתם בכדי לקבל את פני כלל ישראל.

ולכן זכה עגלון מלך מואב שקם מוכסאו לכבוד ה' (שופטים ג, ט) שיצא ממנו שלמה המלך שישב על כסא ה' (ד"ר ב, ט), לפי שעמד בנסיון זה אם להישאר במנוחה או לעמוד. וכך גם אמרה נעמי לרות וערפה (רות א, ט) ומצאן מנוחה וגו', ובה ניסתה אותם אם יבואו עמה, כי לבנות מואב יש נסיון גדול אם להישאר במנוחה. ועי' שהתגברה רות על מנוחה זו, וזכתה והגיעה אל המנוחה האמיתית. ומטעם זה אין ישיבה בעורה אלא למלכי בית דוד (ויצא כה, כ) כי הם באו ע"י בירור המנוחה לכבוד ה', כאשר ויתרה רות זקנתם על המנוחה שנטתה אליו מטבעה, ועי' זכתה למנוחה האמיתית בבחי' (תהלים מ, ד) שבתו בבית ה' כל ימי חייו. ושני עניינים אלו הם אחד, כי השכר והמנוחה הם עניינים השייכים לזמן התכלית, אשר הוא יהיה זמן קבלת השכר וזמן המנוחה האמיתית, וזה יבא ע"י מלך המשיח במהרה בימינו. ולפי שמורע לזוט היו צריכים להתברר נשמות מלכות בית דוד, לכן היה לו נסיון גדול לבקש את השכר והמנוחה בצורה שאינה השכר האמיתי והמנוחה הנכונה, כי הקלי' קודמת ומקיפה את הפרי תמיד, וכפי ההתגברות על אלו הנסיונות, זוכים כלל"י לשכר האמיתי ומנוחה נכונה.

ח.

במצב של אפס תקוה דוקא שם נמצא התקוה והישועה

ויהי כבואנה בית לחם ותהום כל העיר עליהן ותאמרנה הוואת נעמי, ותאמר אליהן אל תקראנה לי נעמי קראן לי מורא כי המר שדי לי מאד, אני מלאה הלכתי וריקם השיבני ה' (רות א, טו-כא).

הנה נעמי היתה באותו זמן בתכלית שפל המצב, כאשר חזרה לאר"י בלי בעלה ובניה, בעניות ושפלות בתחתית המדרגה, ולכן אמרה כי מרה היא מאד. אכן למעשה באותה שעה התחילה ישועתה לצמוח, שהרי על ידה נתקרבה רות המואביה, וממנה נבנה כל מלכות בית דוד עד מלך המשיח, וכל זה נוקף לזכותה.

וזהו כענין מה שאמרו חז"ל (איכ"ר א, טו) כי בכל מקום שנאמר 'אין לה' הרי כי למעשה 'הו' לה' אותו דבר, עיי"ש כמה דוגמאות. והיינו כי כל עוד שנראה לעיני בשר כי יש איזו תקוה, אזי מתנחם האדם בתקוה גשמית זו. אבל כאשר באים למצב של 'אין לה', וכמו שמביאים שם חז"ל את הפסוק (איכה ב, ב) בכה תבכה בלילה ודמעתה על לחיה אין לה מנחם וגו', שנראה בהסתכלות פשוטה כי ח"ו אין מנחם לכנסת ישראל. הנה דוקא באותו מצב מתגלה כי אנכי אנכי הוא מנחמכם (ישעיה נא, יג), כי אז מתגלית התקוה האמיתית, דוקא אחר נפילת כל התקוות שוא הגשמיים, אז מתגלה כי אין לנו על מי להישען כי אם על אבינו שבשמים (ע"פ סוטה מט).

ולכן דוקא בשעה שחשבה נעמי כי המר שדי"י לי מאד, הנה אז התנוצץ אורו של 'שלמה' המלך המרומז בראשי התיבות, שהוא היה ההיפך ממש מזה. וכשאמרה 'מלאה הלכתי וריקם השיבני', הנה אז התחיל שורש מלכות בית דוד, אשר הם יביאו לבחי' סיהרא באשלמותא, כאשר היה בימי שלמה המלך ויושלם ביותר בימי מלך המשיח שיתגלה במהרה בימינו. והרי זה לימוד גדול לכל אחד, כי אם הוא מרגיש שאפסה לו כל תקוה, ואין לו שום נעימות אלא מרירות עד מאד, הנה יכול הוא לדעת כי באותה שעה צומחת ישועתו וקרובה לבא, וכך גם תבא גאולתם של כלל ישראל מעומק הצרות מחשיכה לאור גדול בב"א.

מי יתן והיה לבבם זה להם: די קאכעדיגע הערצער פון כלל ישראל ביי מתן תורה

א. חמדה גנוזה: די טייערקייט און גרויסקייט פון תורה

שבועות איז נישטא קיין מצוות | וואס איז דער עבודת היום? | אויב א גאנץ יאר דארף מען געדענקען דעם מעמד הנבחר - דארף מען עס שבועות איבערלעבן פון פריש 'עלבונה של תורה' - מיר האבן נישט דעם ריכטיגן רעספעקט צו תורה | מיר מיינען אז מיר פארשטייען צו דער שיינקייט פון תורה | די תורה איז אין סוף | אפילו נאכן לערנען איין פסוק חומש פאר א מיליאן יאר - האט מען נאכנישט קיין השגה אין איר טיפקייט | משל: די השגה פון די אפריקאנע גוים אינעם הייליגן ר"ר אלימלך | די חסידים פארשטייען נישט פארוואס דער ר"ר אלימלך האט זיך אזוי משפיל געווען צו זיי | די מלאכים פארשטייען נישט פארוואס דער רבוש"ע גיבט די תורה פאר אונז - מענטשן מיט א גוף

ב. בלב אחד: דער נחת רוח וואס דער רבוש"ע באקומט פון א אידיש הארץ

יעדן ראש השנה איז דער בעל דבר מקטרג אז עס לוינט נישט די בריאה | מיר דערמאנען אים כביכול די גוטע צייטן פונעם מעמד הנבחר | דארטן איז ארויסגעקומען דאס אידיש הארץ בשלימות | דער אויבערשטער האט נישט קיינער אין דער וועלט וואס קען אים דאס צושטעלן | דאס פארענטפערט אלע קושיות און קטרוגים סיי אויף דער בריאה און סיי אויף אונזער 'קבלת התורה' | דער רבוש"ע בענקט זיך צוריק - מי יתן והיה לבבם זה | אידן בענקען זיך אויך צוריק - ישקני מנשיקות פיהו | אט דער כח האלט אידן אין אזא לאנגער גלות | יעדער איד האט עס בפנימיות נפשו | אז מען לאזט די נשמה ארויסקומען - באקומט מען דעם בעסטן ציור פון מעמד הר סיני

ג. כאיש אחד: ווען דאס אידיש הארץ איז אפן איז נישטא קיין מחלוקת

ביי ערליכע אידן קריגט מען זיך כסדר וועלכער דרך אין עבודת ה' איז דער ריכטיגער דרך | ווען מען איז אביסל מער דערהויבן שפירט מען אז יעדער איינער מיינט בלויז דעם רבוש"ע | עס ווערט שלום צווישן זיי | אידן אין מדבר האבן זיך כסדר געקריגט אין עבודת ה' | אנקומענדיג צום הר סיני האט זיך דאס הארץ צופלאקערט און מען האט איינגעזען אז מען דארף זיך נישט קריגן | פון אלע שיטות איז געווארן איין גראדע שיטה: אנכי ה' אלקיך | יעדן שבועות דערהערט זיך נאכאמאל דער 'אנכי' | מען טוט נישט קיין סאך 'במעשה' | אבער דאס הארץ שפירט א געוואלדיגער אור און אסאך 'אהבה'

ד. היו נכונים: אונזער פליכט, זיך אנצוגרייטן - 'פיהלן' איז נישט בידינו

מען מוז רעדן פון די געוואלדיגע געפילן - כדי מען זאל וויסן אויף וואס זיך צו גרייטן | אויב מען פיהלט נישט - איז גארנישט געשען | עס איז נישט קיין 'תירוץ' צו זאגן: עס האט נישט מיט מיר | דער עיקר איז דער רצון און הכנה | עס טוט אויף אויפן נפש - פונקט ווי מען וואלט געפיהלט | ווי חשוב איז ווען א בחור היינטיגע צייטן גרייט זיך צום שבועות מיט גוטע רצונות און שאיפות | עס איז אן א שיעור מאלחשוב'ער ווי אמאליגע צייטן | מען איז זוכה צו אסאך גרעסערע מדרגות ווי אמאל | דער עיקר: ארויסקומען פון שבועות מיט א פרישע חיות אין תורה | שפירן די גרויסע זכיה צו לערנען תורת ה' | מקבל זיין דעם עול תורה

א.

חמדה גנוזה: די טייערקייט און גרויסקייט פון תורה

מען קומט שוין ענדליך אן צום אויסגעבענקטן טאג

נאכדעם וואס מען האט זיך געגרייט ניין-און-פערציג טעג צום יום טוב שבועות, מען האט געציילט יעדן פארבייגענדן טאג, ווארטנדיג מיט בענקעניש אויפן יום טוב - איז ענדליך דער טאג אנגעקומען, מען גייט שוין אריין אינעם יום טוב שבועות.

מאי שבועות?

שטעלט זיך א גרויסע פראגע: וואס איז שבועות?! און וואס איז די עבודה וואס מען דארף טון שבועות?! ווייל עס הערט זיך זייער מאדענע: מען גרייט זיך אזוי לאנג צו דעם טאג, און ווען דער טאג קומט ענדליך אן ווייסט מען נישט פונקטליך וואס מען האט צו טון... דער טאג לויפט דורך גאר שנעל, און פארטיג... אודאי איז פארהאן פארשידענע 'מנהגי ישראל'; ווי אויפזיין ביינאכט, לייגן ביימער, זאגן אקדמות און רות, מאכלי חלב וכדומה; אבער לאמיר אריינטראכטן וויאזוי האט שבועות אויסגעזען ארגינאל - איידער מען האט צוגעלייגט די אלע מנהגים - ווען דער יום טוב איז באשטאנען בלויז פון דאס וואס די תורה און חז"ל פארלאנגען, וויאזוי האט עס אויסגעזען? עס האט פשוט אויסגעזען ווי א 'שבת ראש חודש'! מען דאווענט שחרית, מען זאגט הלל און מען עסט סעודות יום טוב. נו, פארדעם האט מען אזוי לאנג געווארט און זיך צוגעגרייט?!

דער חיוב זיך פארצושטעלן דעם ציור פון מעמד הר סיני

אין פרשת ואתחנן זאגט דער פסוק (דברים ד, ט): "רַק הַשְּׁמֶר לָךְ וְיִשְׁמֶר נְפִשְׁךָ מֵאֵד פֶּן תִּשְׁכַּח אֶת הַדְּבָרִים אֲשֶׁר רָאוּ עֵינֶיךָ וּפֶן יִסּוּרוּ מִלְּבָבְךָ כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ וְהוֹדַעְתָּם לְבְנֶיךָ וְלִבְנֵי בְנֵיךָ יוֹם אֲשֶׁר עָמַדְתָּ לִפְנֵי ה' אֱלֹהֶיךָ בְּחַרְבֵּי - דו זאלסט זיך זייער היטן נישט צו פארגעסן דעם טאג וואס דו ביסט געשטאנען ביים בארג סיני. דאס איז א מצוה - וואס לויט טייל ראשונים רעכנט זיך עס צווישן די תרי"ג מצוות - אז א איד מוז געדענקען דעם 'מעמד הר סיני'. דער ענין פון 'געדענקען', האט אסאך מדרגות. די תורה פארלאנגט נישט בלויז אז מען זאל וויסן דעם טרוקענעם מציאות אז עס איז געווען אמאל אזא מעמד - נאר די תורה וויל אז מיר זאלן נתפעל ווערן דערפון און באקומען דעם מורא'דיגן געפיל וואס דער מעמד טראגט מיט זיך; ווי מען זעט דארט ווייטער אין פסוק ווי די תורה מאלט אויס דעם מעמד מיטן 'כח הציור' (דברים ד, יא): "וּתְקַרְבוּ וּתְעַמְדוּ תַּחַת הָהָר וְהָרָה בְּעַר בָּאֵשׁ עַד לֵב הַשָּׁמַיִם חֹשֶׁךְ עָנָן וְעָרְפֶּל וְיָדְבָר ה' אֱלֹהִים מִתּוֹךְ הָאֵשׁ קוֹל דְּבָרִים אֲתָם שְׁמָעוּם וְתַמְזַנְהוּ אֵינְכֶם רֵאִים וּזְלַתִּי קוֹל וַיֵּגַד לְכֶם אֶת בְּרִיתוֹ וְגו' עֲשֶׂתָה הַדְּבָרִים".

שבועות דארף מען נאכאמאל איבערלעבן מעמד הר סיני

אויב איז פארהאן א חיוב צו געדענקען יעדן טאג דעם מעמד הר סיני, איז דאך זיכער אז דער עיקר זמן דערויף - וואס עס איז ספעציעל

נקודות:

די תורה איז דאך אזוי הויך, די תורה איז דאך די 'שעשועים' פונעם אויבערשטן, און דא אויף דער וועלט זיצן זיך מענטשן פארנט פון א חומש און א גמרא, און זיי האבן בכלל נישט קיין השגה פון וואס מען רעדט דא! דאס איז דאך אזא מין שרעקליכער 'עלבון'

מסוגל דערויף - איז טאקע אינעם יום טוב שבועות, דער טאג ווען עס איז געווען דער מעמד הר סיני! נאכמער, שבועות דארף מען נישט בלויז 'געדענקען' דעם מעמד - נאר מען דארף עס נאכאמאל 'איבערלעבן'! עס האט נישט קיין שום פשט אז עס זאל דורכגיין דער 'יום מתן תורתנו' - אן אריינגיין מיט דער גאנצער הארץ און נשמה אינעם 'מעמד הנבחר' און עס דורכלעבן אויף די אייגענע ביינער!

אונזער צוגאנג צו תורה - איז בזיונות

כדי מען זאל זיך קענען מדבק זיין אינעם מעמד הנבחר פון מתן תורה - מוז מען קודם אביסל אויסשמועסן די גרויסקייט פון 'תורה', און דערנאך וועט מען קענען בעסער פארשטיין דעם מורא'דיגן מעמד פון 'מתן תורה'. חז"ל זאגן (אבות ה, ב): "בכל יום ויום בת קול יוצאת מהר חורב ואומרת אוי להם לבריות מעלבונה של תורה" - יעדן טאג שרייט אויס א 'בת קול': "ווי געוואלד, די תורה איז פארשעמט!". פארוואס איז די תורה פארשעמט?! ווייל די תורה איז דאך אזוי הויך, די תורה איז דאך די 'שעשועים' פונעם אויבערשטן, און דא אויף דער וועלט זיצן זיך מענטשן פארנט פון א חומש און א גמרא, און זיי האבן בכלל נישט קיין השגה פון וואס מען רעדט דא! דאס איז דאך אזא מין שרעקליכער 'עלבון' וואס מען קען דאס גארנישט באגרייפן! די תורה איז אזוי פארשעמט, אז עס איז ממש נישט צום אויסהאלטן.

דא אין דער 'עולם העשיה', זיצט זיך א איד און שאקלט זיך ביי א גמרא און פילט א גוטן טעם אין לערנען, ער פארשטייט עס אזוי גוט: "אָ ה, אביי זאגט אזא הערליכע סברא! פששש... רבא זאגט אזוי שייך! אַה מחיה, אזא תורה!". און ער מיינט נאך אז דאס איז דער גאנצער עומק וואס די תורה האט צו פארקויפן, כאילו די גרויסקייט פון תורה איז, אז עס האט שיינע און גלייכע סברות. פאר אזא איד קען מען זאגן: "אנטשולדיגט ר' איד, דו ביסט ווי די גוים וואס לויבן אויס דעם רבי'ן ר' אלימלך...

ברך משל - דער ר"ר אלימלך צווישן נידריגע גוים

כדי צו מקרב זיין אל השכל - ווי קליינקעפיג אונזער צוגאנג צו תורה איז - וועט מען עס מסביר זיין מיט א משל: דער הייליגער רבי ר' אלימלך איז אמאל געפאנגען געווארן דורך רויבער וועלכע האבן אים געטראגן צו דער ווייטער מדינת אפריקע און דארטן האבן זיי אים פארקויפט. דארטן אין אפריקע זענען פארהאן ביזן היינטיגן טאג מענטשן וועלכע זענען פונקט ווי די חיות פון וואלד - צוליב זייער אויפפירונג... זיי פירן זיך אויף פונקט ווי די חיות! זיי זענען 'מענטשן פרעסער!' פשוט און גראד, זיי גייען אין גאס און זעען א צווייטן מענטש קומט צוגיין, גייט ער צו צו יענעם, ער כאפט אים אָן און בייסט אריין אין אים... ממש ווי ווילדע חיות טורפות.

ער לערנט זיי אויס, נישט צו עסן קיין מענטשן...

דער רבי ר' אלימלך קומט אָן קיין אפריקע און ער דרייט זיך ארום צווישן די ווילדע באנדעס, און ער טראכט צו זיך: "מען מוז דא עפעס טון! מען מוז עפעס מאכן פון די חברה! זיי מוזן ווערן אביסל מחונד'דיג". אבער וואס קען מען דא טון?! עס איז דאך נישטא צו וועמען צו רעדן בכלל? הייבט דער רבי ר' אלימלך אָן צו ארבעטן מיט זיי, ער גייט פון איינעם צום צווייטן און ער רעדט צו יעדן איינעם פאר לאנגע שעות, און ער איז אים מסביר איינמאל און נאכאמאל: "עס איז נישט כדאי צו עסן א מענטש! קוק אָן, טאמער דו וועסט היינט עסן א מענטש, וועט מארגן קומען א צווייטער און יענער וועט דיר אויפגעסן! נו, איז דען נישט בעסער אז קיינער זאל נישט אויפגעסן איינער דעם אנדערן?! וועט עס דען נישט זיין אסאך רואיגער פאר דיר?! שטעל זיך פאָר אזא מין בילד, אז דו וועסט קענען גיין אין גאס און קיינער וועט דיר נישט טשעפן! דו ווייסט ווי געשמאק עס וועט דיר זיין צו שפאצירן אין גאס מיט א רואיגקייט?! איי, וועסטו פרעגן: "איך בין דאך אבער הונגעריג?!", וועל איך דיר אויסזאגן א סוד: "מען מוז נישט עסן מענטשן פלייש כדי צו ווערן זאט! עס איז פארהאן ענגע וואס צו עסן - חוץ מענטשן! עס איז פארהאן אזויפיל בהמות, עופות און פירות, וואס די אלע זאכן זענען זייער געאייגנט צום עסן! איך וועל דיר אויסלערנען וויאזוי מען פאנגט א פויגל און וויאזוי מען שניידט אפ א פרוכט פון בוים און גרינצייג פון דער ערד און מען קאכט עס - און דו וועסט האבן זייער בא'טעמ'טע עסנווארג!". אזוי איז דער רבי ר' אלימלך געגאנגען פון איינעם צום צווייטן, ביז עס איז אים געלונגען צו פועל'ן ביי זיי עס צו אויספרובירן פאר עטליכע טעג. עס איז אריבער געגאנגען עטליכע טעג וואס זיי האבן געגעסן בלויז פרוכט, גרינצייג און פלייש פון בהמות און עופות, און זיי זעען איין אז עס איז ממש א 'גן עדן' אויף דער וועלט! ביז היינט האט יעדער געציטערט יעדע מינוט פאר זיין לעבן, און יעצט איז אזוי רואיג! קיינער האט מער נישט מורא אז מען וועט אים אויפגעסן! עס איז פֿיין און וואויל. אה, מחיה!

ער לייגט אריין כוחות זיי צו מאכן פאר נארמאלע מענטשן

איינמאל די חברה האבן געזען אז דער רבי ר'

אלימלך ווייסט וואס ער רעדט, ער פארמאגט עפעס א אויסערגעווענליכע קלוגשאפט און גלייכקייט, וואס דאס האט זיי געברענגט אזא גוט לעבן - האבן זיי שוין באקומען א שטיקל צוטרוי אין אים. דער רבי ר' אלימלך איז נישט געבליבן שטיין בלויז ביי דעם, ער איז געגאנגען אביסל ווייטער און זיי איבערגערעדט אז נישט נאר 'עסן' א מענטש איז נישט כדאי - נאר אויך 'הרג'ענען' אן אנדערן מענטש איז נישט כדאי! עס לוינט נישט פאר קיינעם! ער האט אזוי לאנג גערעדט צו זיי ביז ער האט אויך דאס גע'פועלט' ביי זיי, רציחה איז געווארן אסור ביי זיי! מען הרג'עט שוין נישט אין אפריקע! אזוי איז ער געגאנגען צוביסלעכווייז פון איין ענין צום אנדערן ענין, ער האט זיי מער און מער אויסגעמענטשעלט, און נאך יארן לאנג האט ער זיי געברענגט אויף א מדרגה אז זיי האבן שוין געקענט ליינען און שרייבן! דערנאך איז אריבער נאך א פאָר יאר האט ער זיי אויפגעהויבן נאכמער, ביז זיי האבן שוין געקענט אפילו אביסל דעם פאך פון בויען הייזער! אזוי איז דורכגעלאפן אסאך יארן ביז זיי האבן אנגעהויבן צו ווערן ממש ציוויליזירטע און מיושב'דיגע מענטשן. די חברה - זעענדיג וואס פון זיי איז געווארן - אלעס א דאנק דעם רבי'ן ר' אלימלך, זענען זיי געווארן פארברענטע אנהענגער פונעם רבי'ן ר' אלימלך, זיי האבן געלויבט דעם רבי'ן ר' אלימלך מיט אלערליי שבחים אין דער וועלט: ער איז דער קלוגסטער מענטש אויף דער וועלט! ער איז דער ליכטיגסטער מענטש אויף דער וועלט! מיר זענען אים שולדיג אונזער לעבן! ער האט אונז אויפגעהויבן פון דעם נידריגסטן מצב - צו דעם גרעסטן מצב! ער האט אונז ממש ליכטיג געמאכט דעם לעבן!

די חסידים לאכן און וויינען...

פאסירט אמאל אז עס קומט אָן אהין א שיף פון פוילן מיט חסיד'ישע אידן - תלמידים און חסידים פונעם רבי'ן ר' אלימלך. די חסידים שטייען און קוקן, און גלייבן נישט וואס זיי זעען, דער הייליגער רבי ר' אלימלך שטייט ארומגענומען מיט א גרופע נידריגע גוים און ער רעדט צו זיי און זיי זענען אים גאר שטארק מכבד, זיי בוקן זיך ממש פאר אים. און די חברה האלטן זיך גרויס און זיי זאגן: "ער איז אונזער רבי! ער האט אונז אויסגעלערנט די גרעסטע חכמות אויף דער וועלט!". די חסיד'ישע אידן וואונדערן זיך וועלכע סארט 'חכמת הקבלה' דער רבי ר' אלימלך האט געלערנט מיט אזעלכע פראסטע גוים, און זיי פרעגן: "וואס הייסט?! וועלכע חכמות האט ער ענק אויסגעלערנט?! וואס האט עטץ געזען ביי אים אז עטץ זענט אזוי פארקויפט פאר אים?!", ענטפערן זיי: "וואס הייסט? דו ווייסט וואספארא קלוגער מענטש דאס איז! דו ווייסט וואספארא חכמות ער האט אונז מגלה געווען?! ער האט אונז אויסגעלערנט נישט צו פרעסן קיין מענטש! ער האט אונז אויסגעלערנט נישט צו הרג'ענען! און נאכמער, ער האט אונז אפילו אויסגעלערנט צו ליינען און שרייבן! ער איז דאך מורא'דיג! ער איז דאך ממש א מלאך!". די חסיד'ישע אידן הערן דאס און זיי ווייסן נישט צי זיי זאלן לאכן אדער וויינען... זיי קענען זיך נישט איינהאלטן פון שמיכלען און אין דער זעלבער צייט קומט

זיי צו וויינען אויפן גרויסן גלות פונעם צדיק אז דאס זענען זיינע חסידים. זיי טראכטן צו זיך: "דאס איז דען די גדלות פון רבי'ן ר' אלימלך! דאס איז דען די גרויסע חכמה און פקחות פון רבי'ן ר' אלימלך! ענק האבן דען די מינדעסטע השגה פון וועלכן מענטש ענק רעדן?! אפילו אויב ענק וועלן מגולגל ווערן מיליאנען מאל - וועט עטץ נישט פארשטיין דעם שפיץ נאגל פונעם רבי'ן ר' אלימלך! נו, גייט עטץ לויבן דעם רבי'ן ר' אלימלך אויף אזעלכע נארישקייטן?!"

די תורה איז גאר פרעמד אין דער נידריגער וועלט

גארנישט ווייניגער - נאר פיל מער - איז דער נמשל: די תורה איז א הויכע זאך פון די עולמות העליונים וואס מיר האבן גארנישט קיין השגה פון וואס מען רעדט דא! עס איז די ששועים מיט וואס דער רבנו של עולם דערקוויקט זיך יעדן טאג! אבער די תורה האט זיך אנגעטון לבושים, אראפגעלאזט און אראפגענידערט, ביז עס איז אראפגעקומען אויף דער נידריגער וועלט; ווי דער בעל התניא שרייבט (ליקוטי אמרים פ"ד): "התורה ירדה ממקום כבוד שהיא רצונה וחכמתו יתברך ואורייתא וקודשא בריך הוא כולא חד ולית מחשבה תפיסא ביה כלל. ומשם נסעה וירדה וכו' עד שנתלכשה בדברים גשמיים ועניני עולם הזה."

דער נארישער מענטש מיינט אז ער האט ארויס די תורה

דא אין דער מדינת אפריקע וואס ווערט אנגערופן 'עולם העשיה', זיצט זיך א גוף פון א איד און שאקלט זיך ביי א גמרא און פילט א גוטן טעם אין לערנען, ער פארשטייט עס אזוי גוט: "אָה, אביי זאגט אזא הערליכע סברא! פששש... רבא זאגט אזוי שייך! אַה מחיה, אזא ליכטיגע תורה!". און ער מיינט נאך אז דאס איז דער גאנצער עומק וואס די תורה האט צו פארקויפן, כאילו די גרויסקייט פון תורה איז, אז עס האט שיינע און גלייכע סברות, מענטשליכע און פארשטענדליכע געזעצן. פאר אזא איד קען מען זאגן: "אנטשולדיגט ר' איד, דו ביסט ווי די גוים וואס לויבן אויס דעם רבי'ן ר' אלימלך - ווייל ער האט זיי אויסגעלערנט אזא שיינע און רעכטפארטיגע זאך נישט צו פרעסן קיין מענטשן... זיי זענען אויך אויסער זיך פון התפעלות און מיינען אז דא ענדיגט זיך די געוואלדיגע השגות פונעם רבי'ן ר' אלימלך... טאמער מיינסטו אז דו האסט שוין ארויס די גאנצע שיינקייט און גרויסקייט פון תורה - נו, מיט וואס ביסטו אנדערש פון זיי?! טאמער דו קוקסט אויף תורה מיט אזא קליינקעפיגקייט ביסטו ריכטיג מקיים די משנה פון "אוי להם לבריות מעלבונה של תורה"... דו ווייסט דען וואס תורה איז? דו ווייסט אז אלס שכר פאר דעם וואס דו לערנסט יעצט דעם שטיקל גמרא - אין אזא גשמיות'דיגע וועלט וואו עס איז פארהאן א התגברות היצר - וועסטו זוכה זיין איבערצולערנען דעם שטיקל גמרא נאכאמאל און נאכאמאל פאר אייביג! יעדעס מאל, וועסטו עס פארשטיין נאך טיפער און נאך טיפער! ווען עס וועט אריבער גיין מיליאן יאר פון יעצט - וועסטו נאכאלץ נישט דערגיין דעם עומק פון דעם שטיקל גמרא וואס דו האסט יעצט געלערנט! און אזוי וועט זיין - נישט פאר מיליאן יאר און נישט פאר ביליאן יאר - נאר פאר 'נצח נצחים'! דו

מעמד הנבחר איז געווען די בעסטע און די העכסטע צייט וואס די בריאה האט נאר אמאל געהאט! אידן זענען געשטאנען און געהערט 'דברות קודש' פונעם רבוננו של עולם אליינס! וויפיל מען וועט רעדן דערפון - האט מען נאך גארנישט אנגעריירט! דאס איז א מין מעמד נפלא, וואס עס איז נאך קיינמאל נישט געווען און וועט שוין קיינמאל נישט זיין!

יעדער איד האט בפנימיות נפשו דעם געפיל פון 'שקני מנשיקות פיהו', אבער ער דארף עס מגלה זיין! און עס איז נישט שווער דאס מגלה צו זיין. טאמער א איד שטעלט זיך נאר אביסל צו דערצו - דארף ער נישט צופיל טראכטן! זיין נשמה וועט אים שוין אליינס דערמאנען דעם בענקעניש און אהבה צום מעמד הנבחר

וואס דער רבוננו של עולם דערקויקט זיך מיט איר יעדן טאג!"

די מלאכים פארשטייען נישט וואס מיר האבן מיט תורה צוטון

די גמרא זאגט (שבת פח): בשעת משה רבינו איז ארויפגעקומען אין הימל צו נעמען די תורה, האבן די מלאכים מקטרג געווען: "מה אנוש כי תזכרנו וגו' תנה הודך על השמים". די מלאכים זענען געווען פונקט ווי די אויבנדערמאנטע חסיד'ישע אידן - פונעם משל - וועלכע קומען אָן קיין אפריקע און שטייען און שטוינען, זיי פּרעגן פונעם רבי'ן ר' אלימלך: "הייליגער רבי, וואס האסטו צוטון מיט אזעלכע חיות? זיי האבן דאך אזא פלאכע השגה אין דיר!". גענוי דאס טענה'ן די מלאכים: "רבוננו של עולם, פארוואס גיבסטו די תורה פאר אזעלכע פלאכע באשעפענישן ווי מענטשן? ביי זיי וועט זיין די גרויסע גדולה פון תורה אז עס שטייט דארט אזא הערליכער מענטשליכער פארבאט: "לא תרצח" און אז עס שטייט דארט אזא גלייכער שכל ווי: "לא תגנוב". זיי וועלן דאך נישט ריכטיג מכבד זיין די תורה! זיי ווייסן דאך נישט צו באגרייפן וואס עס מיינט 'שעשועים' פונעם רבוננו של עולם! נו, ווי נעמסטו די העכסטע און גרעסטע זאך, און דו גיבסט דאס פאר אזעלכע קליינטישיגע באשעפענישן?!"

וואס איז טאקע דער הסבר?!

די שאלה וואס בלייבט נאר צו פארענטפערן: וואס איז טאקע פשט? פארוואס האט דער אויבערשטער - מיט די אלע טענות פון די מלאכים - געגעבן די תורה דוקא פאר אונז קליינטישיגע מענטשעלעך וועלכע האבן קוים א השגה אין תורה?!

דאס גענומען! קיין שום מחמיר אויף דער וועלט וואלט נישט מחייב געווען דעם חזון איש צו זיין אזא מחמיר אין התמדת התורה! נאר דאס איז געקומען פון 'אהבת התורה!' ער האט פארשטאנען און געשפירט אז תורה איז 'בלי סוף' - איז ער געווארן אזוי מין דבוק אין דער תורה, אז ער האט זיך נישט געקענט אוועקרייטן דערפון! ביי אים איז מקויים געווארן דער פשוט'ער עברי טייטש: "כי הם חיינו ואורך ימינו" - תורה איז געווען זיין לעבן! פונקט ווי א מענטש קען זיך נישט געזעגענען פון זיין לעבן - האט ער זיך נישט געקענט געזעגענען פון דער גמרא!

ביים מעמד הנבחר זענען מיר אלע אויסגעגאנגען פאר 'מתיקות התורה'

שטייענדיג ביים 'הר חורב' האבן אלע אידן דערהערט און געשפירט דעם אור התורה, אזוי ווייט אז פון גרויס פארגעניגן איז זייער נשמה אויסגעגאנגען! ווי חז"ל זאגן (שבת פח): "יצתה נשמתן של ישראל". אבער שפעטער האט מען זיי צוגענומען די גרויסע מדרגה, זיי זענען אראפגעפאלן און זיי האבן שוין נישט געשפירט דעם גרויסן מתיקות התורה. אויף דעם זאגן חז"ל (אבות ה ב): 'יעדן טאג קומט ארויס א 'בת קול' פונעם 'הר חורב' - פון דעם פלאץ וואו אידן האבן אמאל געשפירט וואס תורה איז - און עס רופט אויס: "אוי, וויי אז די מענטשן דא פארשעמען די תורה! זיי קוקן אָן די תורה - אין בעסטן פאל - ווי עפעס א שיינער גלייכער שכל! און זיי געבן נישט אפ דעם ריכטיגן כבוד פאר דער תורה! זיי געדענקען נישט אז די תורה איז א משונה'דיגער אור וואס איז ממש 'אין סוף'! זיי געדענקען נישט אז די תורה איז די 'שעשועים'

ב.

בלב אחד: דער נחת רוח וואס דער רבוב"ע באקומט פון א אידיש הארץ

וואס האט ראש השנה מיט קבלת התורה?!

ראש השנה ביי מוסף פאנגט מען אָן די ברכה פון שופרות מיטן 'מעמד הנבחר', מען זאגט דארט מורא'דיגע לשונות: **אֲתָה נְגִלְתָּ בְּעֵינֵי כְבוֹדָךָ עַל עַם קְדוֹשְׁךָ לְדָבָר עֲמֹם, מִן הַשָּׁמַיִם הַשְּׁמַעְתָּם כְּלוּל מִפְּנֵי וּבְרִיּוֹת גְּרָאשִׁית חֲרָדוּ מִמֶּךָ וְכו' וְדְבָרוֹת קְדוֹשְׁךָ מִלְּהֻבוֹת אֵשׁ, בְּקוֹלוֹת וּבְקָרִים עֲלֵיהֶם נְגִלְתָּ וּבְקוֹל שׁוֹפָר עֲלֵיהֶם הוֹפְעֵת**. לכאורה איז שווער, פארוואס פונקט ראש השנה ביי מוסף דערמאנט מען דעם מעמד? עס איז דאך נישט שבועות - יום מתן תורתינו, עס איז דאך דער 'יום הרת עולם' טא וואו קומט עס דארט אריין?!

די זעלבע מלאכים וועלכע האבן מקטרג געווען אויף מתן תורה זענען מקטרג יעדן ראש השנה

ראש השנה טוט זיך אפ א 'משפט' איבער די גאנצע בריאה, צי עס לוינט זיך צו האלטן ווייטער די וועלט - דעריבער איז אונזער עבודה אום ראש השנה צו מעורר זיין כביכול א 'צדון' ביים רבוננו של עולם אז ער זאל נאכאמאל וועלן באנייען און באשאפן די וועלט פונדאסיני. אבער אין דער זעלבער צייט קומט דער בעל דבר און איז מקטרג אויפן גאנצן יצירה פון דעם 'אדם'

קענען נישט מלאכים צושטעלן! דאס קענען נאר אידן אהערשטעלן! און אט דאס איז געווען דער עיקר פונעם מעמד הנבחר! אידן זענען דארט געשטאנען 'בלב אחד'! זיי האבן געהאט איבערגעפילטע הערצער פון אהבה צום רבוננו של עולם! אזוי ווייט אז נאכן מעמד, האט דער רבוננו של עולם געזאגט (דברים ה כו): **"מִי יָמֵן וְהִיא לְבָבָם זֶה לָהֶם וְגו' כָּל הַיָּמִים" - הַלֹּאִי זֹאֵלֵן זֵי הָאָבֵן אֲזַעֲלַכֶּע הֶעֱרַצֶר - וּוִי זֵי הָאָבֵן גֶּעֱהָאָט בֵּיַם מַעֲמַד הַר סִינִי - א גַּאנְץ לַעֲבֹן! כְּכִיכּוֹל דֶּעֶר רַבּוֹנּוֹ שֶׁל עוֹלָם בַּעֲנַקְט זִיךְ צו דַּעַם הָאָרְצִיגִין גַּעֲפִיל וּוּאָס אִידִן הָאָבֵן דַּעֲמַאֲלֵט גֶּעֱהָאָט בֵּיַם מַעֲמַד הַר סִינִי.**

דער בעסטער מינוט זינט בריאת העולם - מתן תורה

מעמד הנבחר איז געווען די בעסטע און די העכסטע צייט וואס די בריאה האט נאר אמאל געהאט! אידן זענען געשטאנען און געהערט 'דברות קודש' פונעם רבוננו של עולם אליינס! וויפיל מען וועט רעדן דערפון - האט מען נאך גארנישט אנגעריירט! דאס איז א מין מעמד נפלא מאד, וואס עס איז נאך קיינמאל נישט געווען און וועט שוין קיינמאל נישט זיין! (ביז ימות המשיח, וואס דעמאלט וועט עס זיין אין א געוויסן זין). דאס האט נאר איינמאל פאסירט

עס איז נישטא קיין סאך עבודות אין דעם טאג און עס לויפט דורך זייער שנעל - ווייל מען דארף נישט קיין סאך זאכן אין דעם טאג! מען דארף איין זאך: מען דארף בלויז דערהערן דעם איינעם 'אנכי ה' אלקיך' ~

נישט נאר ביים מעמד הר סיני איז געווען אזא קאכעדיג הארץ צום רבנו של עולם - נאר יעדעס יאר אינעם יום טוב שבעות קומט אראפ נאכאמאל דער אור פון מעמד הר סיני! פון ווען דער יום טוב קומט אריין ביז ווען עס גייט ארויס, דינערט אפ אין אלע וועלטן דער 'אנכי ה' אלקיך!' און יעדער איד קען איבערלעבן נאכאמאל דעם קאכעדיגן אהבה געפיל וואס מען האט דעמאלט געשפירט!

אין דער בריאה און דאס איז דער קיום פון דער גאנצער בריאה!

ביים רבוש"ע איז חשוב"ער אונזער הארץ - ווי די השגות פון מלאכים

אט דאס איז די סיבה פארוואס דער רבנו של עולם האט בוחר געווען צו געבן די תורה פאר אזעלכע נידריגע באשעפענישן - וועלכע זענען בכלל נישט קיין מבינים צו דער תורה - און נישט צו די מלאכים און שרפי מעלה. ווייל דער רבנו של עולם האט געוואוסט פון פאראויס, מיט וואספארא תשוקה און אהבה די אידן וועלן שטיין און זיך צוהערן צו די 'דברות קודש' פון 'אנכי ה' אלקיך!' ער האט געגלוסט צו אט דעם הארץ! די מלאכים קענען דאס נישט צושטעלן פארן רבנו של עולם! און טאקע מיט דעם וואס מיר דערמאנען דעם רבנו של עולם יעדן ראש השנה דעם 'מעמד הר סיני', זענען מיר מעורר אז דער רבנו של עולם זאל זיך נישט צוהערן צו די אלע קטרוגים, נאר ער זאל זאגן: "דער מענטש האט טאקע אסאך געזינדיגט, אבער איך האב דאך שוין אמאל געהאט אזא גוטע צייט אין דער בריאה! איך האב דעמאלט געזען אז עס לוינט מיר צו האבן א מענטש אויף דער וועלט! ער האט דאך מיר געמאכט אזא פארגעניגן מיט זיין הארץ וואס ער האט געהאט צו מיר! דעריבער האף איך אז עס וועט נאך אמאל קומען נאך אזא צייט, ווען איך וועל שפען נחת פון אים!"

די תשוקה וואס ברענט אין אידישע הערצע צום מעמד הנבחר

"פמים הפנים לפניך פן לב האדם לאדם" - פונקט ווי דער רבנו של עולם כביכול בענקט און לעכצט צו יענע הארציגע אהבה וואס כלל ישראל האט אים ארויסגעוויזן ביים מעמד הר סיני - אזוי אויך בענקט זיך כנסת ישראל און יעדער איד מיט אזא תשוקה און גענועים צום מעמד הר סיני! יעדער איד האפט און לעכצט צו דער 'קרבת אלקים' וואס מען האט זוכה געווען ביים מעמד הר סיני, ווי דער פסוק זאגט אין

שיר השירים (א. ב): "ישקני מנשקות פיהו". עס איז כדאי צו זען דעם לשון פון רש"י אויפן פלאץ, ווי ער איז מפרש בכלליות גאנץ שיר השירים, אז כלל ישראל איז ווי אן אלמנה וועלכע גייט דורך פארשידענע מצבים, און זי בעט זיך: "הלוא ישקני מנשקות פיהו" - הלואי זאל דער מלך מיר נאכאמאל ווייזן די גרויסע אהבה און דבקות וואס ער האט מיר געוויזן ביים מעמד הר סיני! "כי טובים דרך מין" - ווייל דיין אהבה וואס דו האסט אונז דעמאלט געוויזן, איז זיסער און געשמאקער מער ווי די גרעסטע תענוגים שבעולם!

די היסטאריקער פרעגן: וואספארא כח האלט אידן אזוי לאנג ביי אידישקייט?!

מען קען זאגן אז אט דער געפיל - וואס יעדער איד שפירט טיף אינערליך אין נפש - א בענקעניש און כלות הנפש צו דער אהבה פון מעמד הר סיני, אט דאס איז די פעסטער זייל וועלכער האלט כלל ישראל אין אלע מצבים דורכאויס דעם לאנגן גלות. ווייל אינאמת'ן איז עס ממש נישט צום פארשטיין מיטן מענטשליכן שכל: פון וואו האט כלל ישראל אזא שטארקער כח אויסצוהאלטן אזויפיל! און דאס איז א קשיא וואס אלע גוי'אישע פארשער און היסטאריקער פרעגן: וואס איז דער סוד פון דער קיום פון כלל ישראל? וויאזוי האט כלל ישראל אויסגעהאלטן אזא לאנגע און ביטערע היסטאריע? אידן האבן געוואוינט אזויפיל יארן צווישן גוי'אישע פעלקער וועלכע האבן זיי פיינט געהאט און אפגעטון אלערליי צרות ברוחניות ובגשמיות, נון, וואס האט געהאלטן דעם כלל ישראל אזוי פעסט? ווי מען זאגט אין אקדמות: "תמהין ושיילין ליה וכו' מן ומאן הוא רחמיה שפירא ברוחא ארום בגינה ספית מדור אריותא" - די גוים וואונדערן זיך: "ווער איז דאס דער רבנו של עולם וואס עטץ זענט אים נאכגעגאנגען אין אלע לאגערן און גאז קאמערן פון היטלער ימח שמו? עטץ זענט געגאנגען פאר אים אין פייער און וואסער דורכאויס אלע גזרות פון גירוש ספרד, שפאנישע אינקוויזיציע, און אזוי

כאיש אחד: ווען דאס אידיש הארץ איז אפן איז נישטא קיין מחלוקת

מען פארשטייט: פארוואס פונקט ביים זיך ציען פון איין פלאץ צום אנדערן האט אויסגעבראכן קריגעריי?!

א נייע מדרגה - א נייע מחלוקת איבער די דרכים אין עבודת ה'

אידן אין מדבר האבן געצויגן צוויי-און-פערציג מסעות. דאס מיינט, אז זיי זענען געשטיגן צוויי-און-פערציג מדרגות אין עבודת ה'! ביי יעדע 'חניה' זענען זיי אריינגעגאנגען אין א נייע מדרגה און א נייע דרך אין עבודת ה'! דאס האט יעדעס מאל געשאפן פרישע חילוקי דעות צווישן אידן, דער האט געהאלטן אז - אין דער נייע דרגא - דארף מען דינען דעם רבנו של עולם אויף דעם אופן, און דער צווייטער האט געזאגט: "ניין! אין דער נייע דרגא - דארף מען דינען דעם רבנו של עולם פונקט פארקערט ווי דו זאגסט!"

ווייטער אלע חורבנות און רציחות, וואספארא כח האט ענק געהאלטן אזוי שטארק דורכאויס די גאנצע צייט?!

דער רושם פון מתן תורה פליסט אין אונזער בלוט און דעהאלט אונז אין אלע מצבים

די גוים קענען טאקע נישט פארשטיין קיין תירוץ דערויף. אבער א איד ווייסט ביי זיך, אז דער כח קומט פון מעמד הר סיני; ווי רש"י זאגט אין שיר השירים (ה. ו): "כל הענין לשון אשת נעורים המתאוננת על בעל נעוריה ומבקשתו" - כלל ישראל איז דומה צו אן אלמנה וועלכע געדענקט שטענדיג איר 'בעל נעוריה', און וואס אימער זי גייט נאר דורך - בלייבט זי אייביג געטריי צו טון דעם זאך פונעם 'בעל נעוריה'. ווייל דאס איז א רמז אהבה וועלכע האט נישט זינס גלייכן! דאס איז א געפיל וואס מען קען דאס נישט מסביר זיין מיט קיין ווערטער! עס איז זייער שווער צו רעדן דערפון, ווייל א זאך וואס האט נישט נישט קיין שכליות'דיגע זאך - איז זייער שווער מסביר צו זיין! א הארץ קען מען נישט מפרש זיין, מען דארף דאס אליינס פיהלן!

די אידישע נשמה געדענקט נאך זייער גוט דעם 'מעמד הנבחר'

יעדער איד האט בפנימיות נפשו דעם געפיל פון 'שקני מנשקות פיהו', אבער ער דארף עס מגלה זיין! און עס איז נישט שווער דאס מגלה צו זיין. טאמער א איד שטעלט זיך נאר אביסל צו דערצו - דארף ער נישט צופיל טראכטן! זיין נשמה וועט אים שוין אליינס דערמאנען דעם בענקעניש און אהבה צום מעמד הנבחר - אסאך מער פון וויפיל זיין מח קען זיך אויסמאלן בילדער פון דעם מעמד. בפרט ווען עס קומט דער זמן פון מתן תורה, נאכדערצו דער וואס האט זוכה געווען צו זען וויאזוי צדיקים און חסיד'ישע אידן האבן אויסגעזען ביום מתן תורתנו - וועט שוין זיין נשמה פון זיך אליינס אויפלייכטן מיט דעם גרויסן אור פון 'מעמד הר סיני'.

פארוואס איז צווישן ערליכע אידן פארהאן מער מחלוקת?!

עס איז א געווענליכע ערשיינונג - און אזוי איז אלעמאל געווען - אז צווישן ערליכע אידן איז פארהאן אסאך מחלוקת: דער חסיד'ישער איד האלט אז מען דארף לייגן דעם עיקר דגוש אויף 'עבודה' - דאווענען ווארעם, קדושה וטהרה, גיין אין מקוה יעדן טאג, זיך צוגרייטן צו א שבת און יום טוב וכדומה. ווידעראום, דער ליטווישער איד האלט אז מען דארף לייגן דעם עיקר דגוש אויף 'תורה'! עס איז נישטא עפעס אנדערש אויסער 'תורה'! דער עיקישער איד האלט אז מען דארף לייגן דעם עיקר דגוש אויף רעכטפארטיגע מדות, זיין ארנטליך און גלייך. ווידעראום, דער אנדערער איד האלט אז מען דארף לייגן דעם עיקר דגוש צו זיין א גוטער מענטש און א בעל חסד. דער איד האלט אז מען דארף לייגן דעם עיקר דגוש

שבועות איז ווייניג 'פעולות' און אסאך 'הארץ'

נישט נאר ביים מעמד הר סיני איז געווען אזא קאכעדיג הארץ צום רבונו של עולם - נאר יעדעס יאר אינעם יום טוב שבועות קומט אראפ נאכאמאל דער אור פון מעמד הר סיני! פון ווען דער יום טוב קומט אריין ביז ווען עס גייט ארויס, דינערט אפ אין אלע וועלטן דער 'אנכי ה' אלקיך'! און יעדער איד קען איבערלעבן נאכאמאל דעם קאכעדיגן אהבה געפיל וואס מען האט דעמאלט געשפירט! און טאקע אויך דער נקודה האט מען זיך צוגעגרייט ניין-און-פערציג טעג און געווארט אז דער טאג זאל שוין אנקומען! עס איז טאקע נישטא קיין סאך עבודות אין דעם טאג און עס לויפט דורך זייער שנעל - ווייל מען דארף נישט קיין סאך זאכן אין דעם טאג! מען דארף איין זאך: דערהערן דעם 'אנכי ה' אלקיך'! מער דארף מען נישט! א היצונית'דיגער מענטש זוכט כסדר א 'ריבוי' פון אסאך עבודות זיך צו קענען אויסגעבן, אבער אינאמת'ן דארף מען נישט קיין 'ריבוי', מען דארף בלויז דערהערן דעם איינעם 'אנכי ה' אלקיך' וועלכע דערהערט זיך אין דעם טאג מיט א 'קול רעש גדול'.

הער זיך צו צום 'אנכי ה' אלקיך' - כאילו דו שטייסט ביים בארג סיני! און אויב דו וועסט נישט פיהלן - איז נישט! דאס איז שוין דעם רבונו של עולם'ס עסק, און ער וועט שוין פועל'ן דערמיט אז דו זאלסט ווערן א נייער מענטש! דו וועסט ארויסגיין פונעם חג השבועות ווי איינער וואס האט דאס יאר מקבל געווען די תורה צום ערשטן מאל!

צו וואס זיך קריגן?! מיר מיינען אלע דעם זעלבן ציל!

ווי נאר אידן זענען אנגעקומען צום מדבר סיני האבן אידן באלד אנגעהויבן שפירן א מורא'דיגע דערהויבנקייט! דאס הארץ האט זיי ממש געקאכט און געברענט פון אהבת ה' און דבקות הבורא! דערפאר איז שוין נישט געווען קיין שום מקום פאר מחלוקת! עס איז קיינעם נישט בייגעפאלן זיך צו קריגן צי מען זאל יעצט מער 'לערנען' אדער מער 'דאווענען', נאר עס איז געווען 'כאיש אחד בלב אחד'! אלע האבן געוואלט איין זאך: דבקות הבורא! צוויי אידן - וועלכע זענען נעכטן געווען שארף צוקריגט - צוליב זייערע צוויי קעגנזייטיגע מהלכים אין עבודת ה' צווישן 'תורה' און 'תפלה' - האבן זיך געטראפן יענעם אינדערפרי ביים הר סיני, רופט זיך אָן איינער צום צווייטן: "וואס הערט זיך עפעס?!", זאגט ער: "אה, מען גייט שוין אט אט הערן דעם 'אנכי ה' אלקיך'!". פרגעט דער ערשטער: "נו, וויאזוי גרייטסטו זיך דערצו! דורך 'תורה' אדער 'תפלה'!". ענטפערט ער: "צו וואס דארפן מיר זיך קריגן?! מיר ווילן דאך ביידע בלויז דעם 'אנכי ה' אלקיך'! דו באקומסט דבקות דורכן לערנען? איז לערן! איך באקום

ד.

היו נכונים: אונזער פליכט, זיך אנצוגרייטן - 'פיהלן' איז נישט בידינו

יעדע קליינע רצון דקדושה איז זייער טייער - כפרת היינטיגע דורות

יעדער חסיד'שער בחור דארף מחשיב זיין זיינע רצונות און יגיעות אין עבודת ה'. ווייל לויטן הסתר און חושך פונעם דור - איז די חשיבות פון יעדע זאך אין עבודת ה' מורא'דיג גרויס! מען קען דאס גארנישט אפשאצן! דער אויבערשטער האט אונז אריינגעלייגט אין גאר א נידריג דור, און יעדע 'נטיה טובה' און אפילו א 'רצון טוב' וואס א מענטש טוט פארן אויבערשטן - איז טויזנטע מאל חשוב'ער ווי אין די פריערדיגע דורות! מען האט נישט קיין השגה וואספארא נחת רוח דאס מאכט אין הימל, אז אין אזא מגושם'דיגער דור, א דור פון אינטערנעט, לערנען און נעמט זיך צו זיין אן עובד ה'. און נישט נאר דער רבונו של עולם האט דערפון מער נחת רוח, נאר אויך דער מענטש איז קונה דורכדעם טויזנטע מאל מער - ווי אין די אמאליגע צייטן! דער מענטש וועט זוכה זיין אנצוקומען צו אזעלכע הויכע מדרגות - אפגעזען ווען ער וועט עס שפירן: צי ביים לעבן, צי נאכן שטארבן אדער אפשר גאר ביי ימות המשיח - טויזנטע מאל מער העכער ווי ער וואלט אנגעקומען אין די פריערדיגע דורות!

ארי' הק' צו ר' חיים ויטאל: דיין עבודה איז הונדערטע מאל מער חשוב ווי די פריערדיגע דורות

דער ארי' הק' האט מחזק געווען זיין תלמיד רבי חיים ויטאל און געזאגט: "דו זאלסט וויסן אז דו ביסט אזוי גרויס! דו ווייסט גארנישט וואס פון דיר וועט ווערן! ווען דו זאלסט וויסן וואס דו ביסט - וואלסטו ממש געשפרינגען פאר שמחה!". האט רבי חיים ויטאל געפרעגט: "דער רבי וויל מיר אפנארן? איך ווייס דאך אז

טובה הקדוש ברוך הוא מצרפו למעשה". די רצונות און מחשבות וואס ער האט פרובירט זיך אריינצוברענגען אינעם מעמד הר סיני און עס איז אים נישט געגאנגען - וועט עס אים זיין א טובה בנפשו פונקט ווי ער וואלט עס געפילט און אפשר נאכמער!

נעם נישט ארויס קיין 'סימנים' אז עס האט נישט מיט מיר

דאס איז א כלל אין גאנץ עבודת ה' - נישט בלויז אין שבועות. ווייל איינס פון די גרויסע 'תחבולות היצר' איז, אז ווען איינער פיהלט נישט קיין טעם אין א דאווענען אדער אין לערנען - נוצט ער עס פאר א 'תירוץ' און ער זאגט: "ווייזט אויס אז עס האט נישט מיט מיר קיין שייכות!". אבער מען דארף וויסן אז עס האט גארנישט איינס מיטן צווייטן; ווי דער פסוק זאגט (ויקרא יא, מד): "וְהִתְקַדְּשֶׁתָּם וְהִיָּתְּם קְדוֹשִׁים" - דו דארפט טון דיין חלק זיך צו מקדש זיין, און דו וועסט שוין ווערן הייליג. און ווי חז"ל זאגן (אבות ב, יד): "ונאמן הוא בעל מלאכתך שישלם לך שכר פעולתך" - דער רבונו של עולם איז 'נאמן' דיר צו באצאלן פאר דינע פעולות. דו טוה דינסט! דו שטעל זיך צו און גרייט זיך אָן צום יום טוב שבועות! דו זאג 'נעשה ונשמע' - זיי מקבל אויף דיר דעם 'עול תורה' און 'עול מלכות שמים'! דו שטיי ביים דאווענען מיט דער גאנצער תשוקה און אהבה! דו שטיי ביי קריאת התורה מיטן גאנצן יראת שמים און הער זיך צו צום 'אנכי ה' אלקיך' - כאילו דו שטייסט ביים בארג סיני! און אויב דו וועסט נישט פיהלן - איז נישט! דאס איז שוין דעם רבונו של עולם'ס עסק! און ער וועט שוין פועל'ן דערמיט אז דו זאלסט ווערן א נייער מענטש! דו וועסט ארויסגיין פונעם חג השבועות ווי איינער וואס האט דאס יאר מקבל געווען די תורה צום ערשטן מאל!

אויף דקדוק הלכה. ווידעראום דער אנדערער איד האלט אז מען דארף לייגן דעם עיקר דגוש אויף זהירות אין צניעות און כשרות. אזוי איז אין יעדער פלאץ פארהאן א מחלוקת וואס דער צוגאנג זאל זיין, וויאזוי זאל מען לערנען מיט בחורים און וויאזוי מען זאל מחנך זיין די קינדער וכדומה.

אין דערהויבענע צייטן מאכט מען שלום

מען קען זען אמאל אז עס מאכט זיך א גאר דערהויבענער מצב - צי לדוגמא א צרה וואס דער גאנצער ציבור גייט אריבער, אדער פארקערט, א פרייליכע בשורה פארן כלל - וואס דער מענטש ווערט דעמאלט מער דערהויבן ווי געווענליך, און דעמאלט זעט מען אז דער 'דרך' איז נישט אזויפיל נוגע! יעדער איינער זוכט די זעלבע זאך און יעדער איינער וויל נאר גוטס! אזא דרך צי אזא דרך - איז נישט אזויפיל משנה! דאס איז פונקט ווי א 'משפחה מחלוקת' וואס מען קריגט זיך און עס איז דא חילוקי דעות, אבער איינמאל עס ווערט א מער דערהויבענער מצב - צי א חתונה אדער א לוויה חס ושלום - לייגט מען אין דער זייט אלע מחלוקת'ן! אויפאמאל שפירט מען: מיר זענען איין משפחה! בלוט איז נישט קיין וואסער!

חלישות הדעת: איך שפיר גארנישט!

ווען מען רעדט אזא סארט שמועס איבער שפירן און פיהלן די סארט הייליגע הרגשות, קען מען נישט בלייבן בלויז מיט דער זייט פון דער מטבע. ווייל אסאך בחורים וועלן קומען מיט טענות נאך שבועות, אז זיי האבן נישט זוכה געווען צו פיהלן גארנישט און ממילא האבן זיי געהאט גרויס חלישות הדעת פון דעם שמועס. דעריבער מוז מען אויך רעדן פון דער אנדערער זייט מטבע.

דער צורך צו רעדן פון 'פיהלן' - ארויסהאבן די צורה פונעם יו"ט

אלץ וואס מען רעדט איבער פיהלן, איז בעיקר צו אוועקשטעלן קודם כל די צורה פונעם יום טוב! מען זאל וויסן וויאזוי עס קען אויסקוקן און צו וואס מען דארף צילן. ווייל דער וואס ווייסט בכלל נישט וועלכע סארט געפיל מען דארף דא שפירן אינעם יום טוב, נעמט ער אָן דעם יום טוב זייער לייכטזיניג, ער מיינט אז דאס איז אזא שיינע וואקאציע טאג... דעריבער רעדט מען פון די הייליגע געפילן וואס יעדער איד דארף זיך משתדל זיין צו שפירן אדער כאטש האבן א נגיעה דערצו, אזוי אז ער זאל צוגיין צום יום טוב שבועות מיט אן ערנסטקייט, און נאך שבועות זאל ער וויסן אז א איד קען לעבן מיט אן אנדערער סארט חיות.

די נשמה דערלייגט גארנישט פונעם 'נישט שפירן'

פון דער אנדערער זייט, טאמער עס גייט דורך שבועות און מען איז נישט זוכה דאס צו פיהלן, דארף מען וויסן אז דאס גופא וואס ער וויל זיך צושטעלן און ער וויל פיהלן א קדושה - פועל'ט עס אויף זיין נשמה פונקט ווי ער וואלט געפילט! ווי חז"ל זאגן (קידושין מ,): "מחשבה

איך קום נישט אָן צו דער קנעכל פון די פריערדיגע דורות?! האט אים דער אר"י הק' געזאגט: "דו זאלסט וויסן, בזמן הזה - וויבאלד עס איז פארהאן אזא הסתר פנים - איז א קליינע זאך וואס מען טוט, הונדערטע מאל מער ווי אין די פריערדיגע דורות!"

איך אונזערע צייטן: מיליאנען מאל חשוב'ער!

לאמיר זיך מאכן א שטיקל חשובן: מען רעדט דא פון אזא הייליגן ר' חיים ויטאל וואס מען האט נישט קיין השגה אין זיין גרויסקייט, ער האט געהאט אזא גרויסן רבי ווי דער אר"י הק', ער האט געוואוינט אין אזא הייליגע און ריינע שטאט ווי צפת, ער האט זיך גע'חבר'ט מיט אזעלכע הייליגע חברים ווי די גורי האר"י - וועלכע זענען געווען אפגען בעלי רוח הקודש און ער האט געאטעמט אזעלכע ריינע לופט פון א וועלט פון פיר הונדערט יאר צוריק - וועלכע איז געווען ממש אן אנדערע וועלט ווי היינט. נו, אויב האט דער אר"י הק' דעמאלט געזאגט אז יעדע זאך אין עבודת ה' איז הונדערטע מאל מער חשוב ווי אין די פריערדיגע דורות - איז וואספארא נומער קען מען היינט זאגן! מיר זענען דאך נישט קיין רבי חיים ויטאל, און מיר האבן דאך נישט אזא רבי'ן ווי דער אר"י הק', און מיר האבן דאך נישט אזעלכע חברים ווי די גורי האר"י, און מיר זענען דאך אין אזא נידריגע שמוציגע וועלט, נו, ווי חשוב איז אונזערע מצוות! וויפיל מער חשוב'ער איז אונזער שאיפה זיך צו צושטעלן צו דעם אור פון שבעות הבעל"ט - ווי אין די פריערדיגע דורות! מיליאן מאל איז אפשר צו ווייניג! יעדע זאך וואס א איד טוט היינט פארן רבונן של עולם איז אן אוצר וואס האט נישט קיין שאץ! ער וועט זיכער זוכה זיין צו גרויסע מדרגות וואס ער האט זיך קיינמאל נישט גע'חלומ'ט!

די השפעה פון שבעות אויף א גאנץ יאר - נעמען דעם 'עול תורה' מיט א שמחה

דער אויבערשטער זאל העלפן אז יעדער איינער זאל מאכן די ריכטיגע הכנה צום שבעות און טאקע מרגיש זיין דעם אור, און אויב ער וועט נישט מרגיש זיין - וועט זיין נשמה מרגיש זיין. און מען זאל ארויסקומען פונעם יום טוב מיט א געפיל איבער די גרויסע זכיה וואס מען האט אז מען קען לערנען אזא הייליגע תורה וועלכע איז 'אין סוף', וואס אונזער שייכות צו תורה איז פונקט ווי דער שייכות פון די אפריקאנע גוים צום רבי'ן ר' אלימלך, און דאך קענען מיר זיך מדבק זיין דערין! דאס זאל פועל'ן אז מען זאל מקבל זיין דעם 'עול תורה', צו ממאס זיין אין אלע נארישקייטן, נאר זיצן און לערנען יומם ויללה און מצליח זיין אין תורה, ביז מען וועט זוכה זיין בקרוב צו "שקני מנשיקות פיהו" - וואס דאס מיינט דער גילוי פון 'פנימיות התורה', ווי רש"י זאגט (שיר השירים ב, א): "ומובטחים מאתו להופיע עוד עליהם לבאר להם סוד טעמיה ומסתרי צפונותיה ומחלים פניו לקיים דברו וזהו שקני מנשיקות פיהו", במהרה בימינו אמן.

לעבער, ודין גרמא לכך שלא היה יכול לשבת על מקום אחד זמן רב, והיה כסדר צריך להתהלך אנה ואנה.

פעם אמר הרה"ק מראזוואדוב לבנו כ"ק רבינו הזקן ז"ע אודות היסורים שסבל מהם: זיי מתפלל די יסורים זאלן מיר נישט שטערן אין עבודת השם, אבער אָן יסורים וויל איך נישט לעבן אפילו קיין איין טאג! (התפלל בעדי שהיסורים לא יפריעו לי בעבודת ה', אבל בלי יסורים איני חפץ לחיות אפילו יום אחד).

שנה אחת בחג הפסח לאחר ליל הסדר שסבל בה יסורים קשים מאד, אמר לכ"ק רבינו הזקן: זיי מתפלל אויף מיר ספר די יסורים! (התפלל עלי על היסורים). אכן כאשר ספר זאת רביה"ז אמר: 'ער איז מיר נישט געווען קיין רחמנות, איך וואלט געקענט באשטיין צו האבן אזא טעם אין א סדר וואס ער האט, און האבן אזוינע יסורים' (הוא לא היה 'רחמנות' אצלי, הייתי מסכים להרגיש טעם כזה בליל הסדר כמו שהיה לו, ולסבול כאלו יסורים).

פעם אחת לעת זקנתו התבטא הרה"ק מראזוואדוב: 'רבינו הקדוש האט אויפגעוויבן זיינע עשר אצבעות און געזאגט איך בין מעיד שלא נהניתין מן העולם הזה אפי' באצבע קטנה, ווען איך וואלט געוואלט וואלט איך מ'ך אויך געקענט מיט דעם בארימען' (רבינו הקדוש הרים עשר אצבעותיו ואמר כי הוא מעיד על עצמו שלא נהנה מן העולם הזה אפי' באצבע קטנה (כתובות קד), אילו רציתי הייתי גם יכול להתפאר בזה). וידוע כי הרה"ק המגיד ממעזריטש ז"ע (מגיד דבריו ליעקב אות נד) פירש בכוננת מאמרו של רבינו הקדוש שדיבר על ענייני קדושה, ואכן ידוע כי הרה"ק מראזוואדוב היה מופלג בקדושתו.

הרה"ק מראזוואדוב נסע כמה פעמים לשבות בצלון של הרה"ק מצאנז ז"ע. באחת מנסיעותיו הגיע הרה"ק מצאנז לבקרו בבית האכסניה, כאשר היה נוהג תמיד בעת שבא אליו איהו רבי. אכן הרה"ק מראזוואדוב שכב אז במיטתו לנוח מטורח טלטול הדרך, כי לא הודיעו מבית הרה"ק מצאנז שהוא הולך לבא. וכך נכנס הרה"ק מצאנז פתאום בבית האכסניה, מיד קפץ הרה"ק מראזוואדוב ונעמד בדרך ארץ לפניו. אמר לו הרה"ק מצאנז: 'רוהיג רהיג! דו ביסט א שוואכער! מיר האט אמאל א דאקטער אין ווען געזאגט, ער האט נאך קיינמאל נישט געזעהן אזא שטארקן איד ווי איך...' (לאט לך! הרי הינך חלוש, הינך יהודי חלוש, לי אמר פעם דוקטור בווען, שמיינו לא ראה יהודי חזק כמותי...).

הרה"ק מראזוואדוב ז"ע נתקבל להיות רב בעיר 'ראזוואדוב' בעודו אברך צעיר עוד חיי אביו הרה"ק הר"א מדיקוב ז"ע. פעם אחת בתחלת רבנותו אירע מעשה באחד שהוזמן לבא לפניו לעמוד בדין תורה, והלה לא רצה להגיע ואף התבטא בחוצפה כנגד הרה"ק מראזוואדוב. אמר הרה"ק מראזוואדוב אל הגבאי שילך ויתרה בו, ואמר לו: 'זאג אים אז אויב ער וועט נישט קומען וועט מען אים טראגן!'

(אמר לו שאם לא יבא לדין תורה, אזי ישארה - היינו שימות ר"ל). הלך הגבאי והזהירו, אבל זה האדם המשיך והתחצף וסירב לבא, ואכן ל"ע באותו היום מת האיש. עד מהרה התפשטה השמועה בכל הסביבה, ואף בכתבי העת שבאותה תקופה פרסמו את דבר המעשה (ועדיין יש בנמצא אותם כתבי עת עם כל פרטי המעשה). ויהי בהגיע דבר השמועה לאביו הרה"ק הר"א מדיקוב, קם הר"א ונסע בעצמו לראזוואדוב להביע את מורת רוחו מן המעשה, ואמר לבנו הרה"ק מראזוואדוב בתרעומת: 'אז מען געט דיר א שווערד'ל אין די האנט, מוסטו באלד פֿאָכען? (וכי מפני שנתנו לך חרב ביד, מוכרח אתה תיכף להתחיל להכות בו), והוסיף ואמר לו ע"פ הפסוק בתהילים (פס, יא): 'הלמתים תעשה פלא', 'מאכן א פלא צו מאכן מתים?' 'אם רפאים יקומו', 'טאעמר קראנקע וועלן אויפשטיין, דעמאלס' 'יודוך סלה' (הלמתים תעשה פלא, וכי פלא הוא זה לעשות מתים? אם רפאים יקומו, אם חולים יקומו מחליים, אזי יודוך סלה). התנצל הרה"ק מראזוואדוב ואמר: 'איך האב דאס פענס געטוהן פאר מ'ך כבוד? ער האט דאך מחלל געווען כבוד התורה, איך האב נישט געהאט קיין ברייה' (וכי עשיתי זאת עבור כבודי? הוא הרי חילל את כבוד התורה, ולא היתה לי כל ברייה).

עם התמנתו של הרה"ק מראזוואדוב כרב בעירו, התחיל לערוך 'טישין' ולקחת מבני העיר קוויטלעך, והנהיג קהל עדתו כמו 'רבי' לכל דבר, על אף שהיה עוד בחיי אביו. פעם אחת בכבוד לפני אביו הרה"ק הר"א, התאונן בפניו על כך שיש לו 'פניות' מזה שאנשים נהנים מתפלותיו ועריכת שולחנותיו, ובאים על ידו לידי התעוררות לעבודת ה'. ורצה בזה שיאמר לו אביו איזה דבר חיזוק ועצה להינצל מהם. אכן הר"א ענה ואמר לו: 'האסט פניות?! וועסטו גיין אין גיהנום! נאָר פאר אידן'ס וועגן לוינט זיך צו גיין אין גיהנום...' (יש לך פניות? אי תלך לגיהנום! אבל עבור טובת ישראל כדאי הרבה ללכת לגיהנום...).

אחר הסתלקותו של אביו הרה"ק הר"א, קיבל על עצמו כמה סיגופים ותעניות, ובמשך השנה כולה היה צם משבת לשבת. וע"י אלו הסיגופים נתהוה אצלו מחלה על הכבד ל"ע והיה לו 'פארגליווערטער

להשיג הגיליון מידי שבוע:

- בני ברק:**
 - סופר מילר ■ סאטמאר ספרים געשעפט
 - בענקייקט ספרים ■ פאר הספרים ■ מכולת קרליבך
 - וויז'ניצע ספרים געשעפט
- לאנדאן:**
 - ביהמ"ד וויז'ניץ לאנדאן לאקער 26 ■ ביהמ"ד
 - ביאלא Moundfield Road לאקער 27 ■ ביהמ"ד
 - סאטמאר 26 ערש'ק אצל המקוה ■ ביהמ"ד
 - סאטמאר 67 ערש'ק אצל המקוה ■ ביהמ"ד
 - וויז'ניץ 89 ערש'ק אצל המקוה
- מאנטשעסטער:**
 - ביהמ"ד ויואל משה סאטמאר
- ציריך:**
 - ביהמ"ד אגודת אחים

- קריית טאהש:**
 - ביהמ"ד אברכים
- ירושלים:**
 - בית המדרש תולדות יהודה סטיטשין ■ ספרים ווינקל
 - ביהמ"ד מאור חיים ויז'ניץ - סנהדריה ■ קריית צאנז
 - בשטיבלעך המרכזי ■ ספרי עין יעקב ■ רח" ברים 10
 - בחתונ לצרכי שבת ■ שב"ק - ביהמ"ד בית יהושע
- בית שמש:**
 - חפציבה ביהמ"ד ■ סטריקוב ■ חפציבה ביהמ"ד
 - תולדות אהרן ■ קריה חרדית בית מדרש דעעש
 - יפה נוף ביהמ"ד ויז'ניץ ■ רמה ב' ביהמ"ד שאץ
 - רמה ב' ביהמ"ד ויצב אברהם ■ רמה ג ביהמ"ד דז'קוב
 - רמה ג ביהמ"ד חסידי הרב רבינוביץ ■ רמה ד
 - ביהמ"ד אמשינוב ■ רמה ד ביהמ"ד קהילות החסידים

- מאנסי:**
 - שב"ק ביהמ"ד תולדות יהודה סטיטשין ■ ביהמ"ד
 - ויואל משה סאטמאר 30 Locker ■ ביהמ"ד
 - טאשאנא - חדר שני ■ ביהמ"ד סערענדא ■ בית הספרים - ספרים געשעפט
- קריית יואל:**
 - שב"ק ביהמ"ד תולדות יהודה סטיטשין ■ קריית יואל - ספרים געשעפט ■ דורון - ספרים געשעפט
 - ביהמ"ד הגדול - ערש'ק אצל המקוה
- באלטימאר:**
 - שבת'ס ספרים געשעפט ■ ביהמ"ד קהל חסידיים
- לאס אנג'לס:**
 - כולל זכרון יהודה
- מאנטריאל:**
 - היכל התורה סאטמאר ■ ביהמ"ד סקוויאר

- בארא פארק:**
 - ביהמ"ד תולדות יהודה סטיטשין ■ ביהמ"ד אמנות
 - ישראל 2 Locker ■ ביהמ"ד מטה אפרים ■ ביהמ"ד
 - סאטמאר 53 - חדר ד' 21 Locker ■ ביהמ"ד שומר שבת ■ Judaica corner
- וויליאמסבורג:**
 - בתי מדרשיו תולדות יהודה סטוטשין ■ ביהמ"ד
 - בית מנחם צבי סאטמאר 53 Locker ■ ביהמ"ד
 - סאטמאר בנין בראך 156 Locker ■ בית הספר - ספרים געשעפט ■ וויינשטאק - ספרים געשעפט
 - סגולה - ספרים געשעפט ■ רובינפעלד - ספרים געשעפט
- לינקוואד:**
 - ביהמ"ד תולדות יהודה סטיטשין ■ ביהמ"ד סאטמאר - פארעסט